

Ročník 1991

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 37

Rozeslána dne 27. května 1991

Cena Kčs 8,-

O B S A H:

182. V y h l á š k a ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení
183. V y h l á š k a ministerstva práce a sociálních věcí České republiky o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity (částečné invalidity)

Opatření federálních orgánů a orgánů republik

Oznámení federálního ministerstva financí o vydání opatření, kterým stanovilo III. změny a doplňky Sazebníku daně z obratu platného od 1. ledna 1991

182

VYHLÁŠKA

ministerstva práce a sociálních věcí České republiky

ze dne 26. dubna 1991,

kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky stanoví podle § 177 odst. 4 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1990 Sb., v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a zúčastněnými ústředními orgány, podle § 58 písm. a), c) až e), ch) a i) zákona České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění zákona České národní rady č. 144/1991 Sb., podle § 58 písm. f) a g) zákona České národní rady č. 124/1988 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 210/1990 Sb. a zákona České národní rady č. 144/1991 Sb., v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a podle § 22 odst. 2 zákona č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a zúčastněnými ústředními orgány:

Č Á S T P R V N Í

POSUDKOVÉ KOMISE

§ 1

(1) Posudkovými lékaři sociálního zabezpečení a tajemníky posudkových komisí okresní správy sociálního zabezpečení pověřuje okresní správa sociálního zabezpečení své odborné pracovníky. Další členy posudkových komisí jmenuje a odvolává okresní správa sociálního zabezpečení na návrh příslušných zdravotnických zařízení z odborných, zejména rehabilitačních a posudkových lékařů a obvodních lékařů.

(2) Posudkovými lékaři sociálního zabezpečení a tajemníky posudkových komisí ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „minister-

stvo“) pověřuje ministerstvo své odborné pracovníky. Další členy posudkové komise jmenuje a odvolává ministerstvo ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví České republiky z odborných lékařů jednotlivých klinických oborů, zejména lékařů oddělení rehabilitačních.

(3) Posudková komise je schopná jednat a usnášet se, je-li přítomen posudkový lékař sociálního zabezpečení, který je předsedou komise, tajemníkem a další lékař. Posudková komise se usnáší většinou hlasů.

(4) Posudkový lékař sociálního zabezpečení, který řídí jednání posudkové komise, určuje její konkrétní složení, rozhoduje o zařazení jednotlivých případů k jednání a seznamuje posouzeného občana s výrokem posudkové komise, včetně poučení o možnostech dalšího postupu tohoto občana.

(5) Členové posudkové komise a občané přizvaní k jednání jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se v souvislosti s jednáním dozvěděli.

§ 2

(1) K jednání posudkové komise je možno podle potřeby přizvat se souhlasem posuzovaného občana

- a) zástupce fyzické nebo právnické osoby, u které účastník řízení je nebo byl naposled pracovně činný,
- b) zástupce obce, v jejímž obvodu má účastník řízení bydliště,
- c) zástupce odborových organizací, občanských sdružení, církví a jiných organizací,
- d) zástupce příslušného nápravně výchovného ústavu, jde-li o odsouzeného, který je ve výkonu trestu odnětí svobody nebo v ústavu pro výkon vazby, jde-li o obviněného (obžalovaného), který je ve vazbě,
- e) jiné občany, od nichž lze očekávat, že přispějí k objasnění závažných okolností důležitých pro posudkový závěr.

(2) Bez souhlasu posuzovaného občana může být k jednání posudkové komise přizván ošetřující lékař posuzovaného nebo další odborný lékař, je-li to nezbytné v zájmu posouzení zdravotního stavu účastníka řízení. Ošetřující lékař posuzovaného občana musí být k jednání posudkové komise přizván, požádá-li o to.

(3) Zástupci uvedení v odstavci 1 musejí být k jednání posudkové komise přizváni, jestliže o to požádají, a posuzovaný občan s tím souhlasí.

§ 3

Lékaři - členové posudkové komise kontrolují správnost a úplnost zdravotnické dokumentace. Pokud při jednání posudkové komise vyšetřují posuzovaného občana, činí tak v nepřítomnosti tajemníka posudkové komise a osob přizvaných k jednání.

§ 4

Posudkové komise zasedají ve zdravotnických zařízeních; mohou také zasedat na příslušných správách sociálního zabezpečení.

§ 5

(1) Lékařské zprávy k jednání posudkové komise vyhotovuje ošetřující lékař posuzovaného občana na základě lékařské zprávy pořízené odbornými, zejména rehabilitačními lékaři. Posudková komise si může vyžádat další lékařské zprávy podle povahy jednotlivých případů.

(2) Při posuzování nezletilého občana vyhotovuje lékařskou zprávu k jednání posudkové komise praktický lékař pro děti a dorost na základě zprávy odborného lékaře, popřípadě zdravotnické zařízení podle zvláštního předpisu.

(3) Jde-li o nemoc z povolání, vyhotovuje lékařskou zprávu pro jednání posudkové komise oddělení (kliniky) nemocí z povolání příslušného zdravotnického zařízení.

(4) Při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách invalidity, částečné invalidity a změněné pracovní schopnosti předkládá lékařské zprávy k jednání posudkové komise lékařská poradní komise příslušného zdravotnického zařízení, popřípadě rehabilitační oddělení po přezkoumání a ověření správnosti a úplnosti této dokumentace.

(5) Posudkové komise mohou ke svému jednání užít i závěry jiných zdravotnických zařízení. Jejich údaje porovnají s výsledky vyšetření v místě příslušných zdravotnických zařízení, přihlednou k výsledkům vyšetření posuzovaného občana během jednání posudkové komise a svůj posudek podloží těmi lékařskými nálezy, které lépe vystihují skutečný stav.

§ 6

(1) Okresní správa sociálního zabezpečení vyžádá zdravotnickou dokumentaci pro jednání posudkové komise nejpozději do tří pracovních dnů po doručení žádosti o dávku nebo službu sociálního zabezpečení.

(2) Státní zdravotní správa předkládá požadovanou podkladovou zdravotnickou dokumentaci k jednání posudkové komise po jejím ověření podle § 5

- a) do 14 kalendářních dnů ode dne, kdy byla žádost o zdravotnickou dokumentaci doručena zdravotnickému zařízení,
- b) do 21 kalendářních dnů ode dne, kdy byla žádost o zdravotnickou dokumentaci doručena zdravotnickému zařízení v případech, kdy je nutné lékařskou zprávu doplnit dokladem o dalším odborném vyšetření.

(3) Posudkové komise okresních správ sociálního zabezpečení posuzují zdravotní stav a pracovní schop-

nost občanů při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách.

(4) Zjišťovací lékařskou prohlídku v řízení o dávku nebo službu sociálního zabezpečení uskuteční posudková komise okresní správy sociálního zabezpečení do 14 kalendářních dnů ode dne, kdy okresní správa sociálního zabezpečení převzala správnou a úplnou podkladovou dokumentaci.

(5) Kontrolní lékařskou prohlídku uskuteční posudková komise okresní správy sociálního zabezpečení

- a) v době určené při předchozím jednání, nebo
- b) zjistí-li posudkově významné skutečnosti, které odůvodňují provedení kontrolní lékařské prohlídky, nebo
- c) z podnětu jiného orgánu sociálního zabezpečení.

ČÁST DRUHÁ

KOMISE PÉČE O RODINU A DĚTI

§ 7

(1) Jednání komise péče o rodinu a děti (dále jen „komise“) svolává předseda komise nebo jeho zástupce.

(2) Komise je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomna nadpoloviční většina členů.

(3) Komise se usnáší většinou hlasů přítomných členů.

§ 8

(1) K jednání komise je možno podle potřeby přizvat

- a) rodiče dítěte, popřípadě jiné osoby odpovědné za jeho výchovu,
- b) dítě, je-li na odpovídajícím stupni rozumového vývoje spolu s rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za jeho výchovu,
- c) zástupce školy, kterou dítě navštěvuje, domova mládeže nebo internátu, ve kterém dítě má přechodný pobyt,
- d) zástupce organizace, ve které se dítě připravuje na budoucí povolání nebo je pracovně činné,
- e) dětského nebo dorostového lékaře,
- f) zástupce odborových orgánů, občanských sdružení, církví a jiných organizací,
- g) informované pracovníky státních orgánů, zařízení, organizací nebo jednotlivé občany, je-li to účelné k objasnění rozhodujících skutečností.

(2) Zástupci uvedení v odstavci 1 musejí být k jednání přizváni, jestliže o to požádají.

ČÁST TŘETÍ

POSKYTOVÁNÍ DÁVEK A SLUŽEB SOCIÁLNÍ PÉČE

Díl první

Péče o rodinu a děti

Poradenská a výchovná péče

§ 9

(1) Výchovu k partnerským vztahům a rodinnému životu organizují a umožňují obce a okresní úřady kulturní a sociálně výchovnou činností.

(2) Při výchově k partnerským vztahům a rodinnému životu spolupracují obce a okresní úřady s občanskými sdruženími, církevními, charitativními a jinými organizacemi.

§ 10

Výchovnou a poradenskou péči v rodinných, manželských, partnerských i jiných mezilidských vztazích poskytují obce a okresní úřady také prostřednictvím svých zařízení, zejména manželských a předmanželských poraden. Zaměřují se zejména na manželství ohrožená rozvratem, na úpravu vzájemných vztahů rozvedených rodičů a jejich dětí, na péči rodičů o děti zdravotně postižené i na mezigenerační vztahy v rodinách a na nezaměstnané občany, kteří tuto pomoc potřebují.

§ 11

(1) Okresní úřady poskytují nebo zprostředkují rodičům a jiným osobám odpovědným za výchovu dětí a těhotným ženám porady ve věcech výchovy a výživy dětí a v dalších otázkách týkajících se jejich rodinných a sociálních problémů a péče o zdravotně postižené děti.

(2) Okresní úřady pořádají v rámci poradensko-výchovné péče přednášky a kurzy pro ženy a dospívající mládež, zaměřené na život v rodině a společnosti a besedy s budoucími osvojiteli a pěstouny, zaměřené na přípravu k přijetí dítěte do jejich péče a k výkonu pěstounské péče.

(3) Okresní úřady pořádají výchovně-rekreační tábory a jiné akce pro děti z rodin, které řádně neplní své společenské funkce a pro děti s poruchami v chování.

§ 12

Vyhledávání občanů, kteří potřebují sociální péči

(1) Obce a okresní úřady v součinnosti se státními orgány a institucemi, školami, školskými a zdravotnickými zařízeními, občanskými sdruženími, církevními,

charitativními a jinými organizacemi vyhledávají rodiny s nezaopatřenými dětmi a osamělé těhotné ženy žijící v nepříznivých životních poměrech, které nemohou překonat bez pomoci společnosti. Zvláštní pozornost věnují rodinám s větším počtem dětí, rodinám s těžce zdravotně postiženými členy rodiny, neúplným rodinám, rodinám ohroženým a narušeným rozvratem a zejména dětem ohroženým nebo narušeným prostředím rodiny.

(2) Obce a okresní úřady působí k odstranění příčin a důsledků nepříznivých životních poměrů rodin a občanů uvedených v odstavci 1 poskytováním dávek a služeb sociální péče.

(3) Obec oznámí okresnímu úřadu zejména děti, jejichž rodiče nebo jiní občané odpovědní za jejich výchovu a výživu závažným způsobem zanedbávají plnění svých povinností, popřípadě ohrožují nebo narušují jejich výchovu závažným způsobem.

§ 13

Pomoc dětem v naléhavých případech

V naléhavých případech poskytují obce dětem okamžitou pomoc, a to zejména ocitne-li se dítě v důsledku závažného onemocnění nebo úmrtí rodičů nebo jiných osob odpovědných za jeho výchovu náhle bez jakékoliv péče. Tuto pomoc poskytují obce též, jestliže samo dítě vážně onemocní nebo jsou jinak jeho život nebo zdraví vážně ohroženy a rodiče nebo jiné osoby odpovědné za jeho výchovu mu pomoc neobstarají a nelze-li čekat až ve prospěch dítěte učiní opatření okresní úřad. Obec uvědomí o svém opatření bezodkladně okresní úřad, aby zabezpečil úpravu poměrů dítěte.

§ 14

Výkon opatrovnictví

(1) Dokud soud neustanoví opatrovníka dítěti tam, kde to stanoví zákon¹⁾ nebo dokud se ustanovený opatrovník neujme své funkce, činí okresní úřad v zájmu dítěte neodkladné úkony.

(2) Byl-li okresní úřad ustanoven opatrovníkem dítěte pro řízení, které se koná u jiného okresního soudu než příslušného podle místa trvalého pobytu dítěte, může požádat okresní úřad v místě soudního řízení o zastoupení dítěte při jednání.

(3) Při účasti pracovníka dožadovaného okresního úřadu při hlavním líčení a veřejném zasedání v trestním řízení proti mladistvému platí ustanovení odstavce 2 obdobně.

Náhradní rodinná péče o děti

§ 15

Předběžná opatření

(1) Okresní úřad rozhodne o okamžitém umístění dítěte²⁾ do péče nahrazující výchovu rodičů, jestliže se dítě ocitlo bez jakékoliv péče, například v důsledku úmrtí rodičů nebo jiných osob odpovědných za jeho výchovu, nebo v důsledku jiných závažných okolností předpokládající dlouhodobý stav. O okamžitém umístění dítěte rozhodne též tehdy, jsou-li jeho život, zdraví nebo příznivý vývoj tak vážně ohroženy nebo narušeny, že úprava poměrů dítěte nesnese odkladu.

(2) Okresní úřad rozhodnutí podle odstavce 1 bezprostředně vykoná odebráním dítěte z prostředí, ve kterém se nachází, a jeho předáním zařízení nebo osobám uvedeným v rozhodnutí.

(3) Okresní úřad o rozhodnutí podle odstavce 1 neprodleně uvědomí příslušný soud s odůvodněným podnětem na úpravu výchovných poměrů dítěte.

§ 16

Ústavní výchova

(1) Okresní úřad podá soudu návrh nebo podnět na nařízení ústavní výchovy v případech, kdy se nedostatků v péči rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte projeví mravní narušenost dítěte, nebo je-li dítě v dosavadním prostředí vážně ohroženo ve svém tělesném nebo duševním vývoji a jeho svěření do výchovy jiného občana se nejeví účelné nebo možné. Stejně postupuje okresní úřad tehdy, jestliže se dítě ocitlo bez jakékoliv řádné péče a není možno je svěřit do výchovy jiného občana.

(2) Jestliže soud nařídí ústavní výchovu, projedná okresní úřad s příslušným zařízením pro výkon ústavní výchovy přijetí dítěte a vyzve rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, aby dítě dopravili do příslušného zařízení, popřípadě s jejich souhlasem zabezpečí umístění dítěte v příslušném zařízení. Nepodrobí-li se rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte této výzvě, dá okresní úřad podnět soudu k výkonu rozhodnutí.

(3) Okresní úřad v součinnosti s obcí působí na zlepšení výchovných podmínek v rodinách dětí, u nichž se vykonává ústavní nebo ochranná výchova a sledují možnost návratu těchto dětí do jejich rodinného prostředí. Sleduje též v součinnosti se školami a školskými zařízeními další vývoj dětí po skončení jejich ústavní nebo ochranné výchovy.

¹⁾ § 78 a násl. zákona o rodině.

²⁾ § 46 zákona o rodině.

§ 17

Děti v péči jiných občanů

Okresní úřad, popřípadě v součinnosti s obcí, pravidelně sleduje tělesný a duševní vývoj dětí svěřených do výchovy jiných občanů než rodičů. Za tím účelem nejméně jednou za šest měsíců navštíví pověřený pracovník okresního úřadu, popřípadě v součinnosti s obcí, rodinu, ve které dítě žije, a v případě potřeby poskytne nebo zprostředkuje občanům odpovědným za výchovu dítěte všestrannou pomoc a poradenskou péči.

§ 18

Zprostředkování osvojení

Okresní úřad v součinnosti se zařízeními pro výkon ústavní výchovy a se zdravotnickými zařízeními vyhledává děti vhodné k osvojení a ověřuje, zda občané přicházející v úvahu jako osvojitelé způsobem svého života zaručují, že dítě budou vychovávat k jeho prospěchu a v zájmu společnosti. Děti a vhodné občany oznamuje ministerstvu.

§ 19

Péče o děti a mladistvé, obtížně vychovatelné

Obtížně vychovatelným je dítě nebo mladistvý, u kterého pro jeho mravní narušení soud, obec nebo okresní úřad stanovil dohled nebo uložil omezení nebo u něhož soud nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu, a to i v době po ukončení ústavní nebo ochranné výchovy. Obtížně vychovatelným je dítě, které se dopustilo skutku majícího znaky úmyslného trestného činu a jehož dosavadní výchova byla zanedbána; obtížně vychovatelným je také mladistvý pravomocně odsouzený pro úmyslný trestný čin, jehož dosavadní výchova byla zanedbána.

Pečovatelská služba

§ 20

(1) Obce a okresní úřady poskytují pečovatelskou službu dětem, jestliže rodiče nebo osoby odpovědné za jejich výchovu nemohou zabezpečit péči o děti pro vážné překážky.

(2) Pečovatelská služba se poskytuje v bytě rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte nebo v bytě pracovníka pečovatelské služby nebo ve stanici pečovatelské služby pro děti.

(3) Za vážné překážky se považují zejména:

- a) nemoc, rekonvalescence, lázeňská léčba, úmrtí nebo jiné náhlé odloučení jednoho nebo obou rodičů,
- b) porod, šestinedělí při péči o tři a více dětí předškolního věku,
- c) ve výjimečných případech nástup do práce osamělého rodiče nebo jiné osamělé osoby odpovědné

za výchovu dítěte, protože již vyčerpali podporu při ošetřování člena rodiny,

d) trvalé těžké zdravotní postižení rodičů.

§ 21

(1) Pečovatelská služba se poskytne vždy v rodinách, ve kterých se současně narodily tři nebo více dětí nebo v rozmezí dvou let opakovaně současně dvě děti.

(2) Pečovatelská služba se poskytne i rodinám, ve kterých se trvale pečuje o dítě, které je podle rozhodnutí nebo posudku příslušného orgánu sociálního zabezpečení dlouhodobě těžce zdravotně postižené a vyžaduje mimořádnou péči nebo mimořádnou péči zvláště náročnou. Není-li jeden z rodičů z tohoto důvodu zaměstnán, poskytne se pečovatelská služba nejvýše 400 hodin ročně; do této doby se nezapočítává poskytování pečovatelské služby z jiných důvodů.

(3) Pečovatelskou službu mohou v případech uvedených v odstavcích 1 a 2 jako dobrovolní pracovníci pečovatelské služby vykonávat i občané, jejichž pomoc a ošetření se podle § 59 odst. 3 za pečovatelskou službu nepokládá.

(4) Pečovatelská služba se poskytuje za úhradu podle přílohy č. 1, která je součástí této vyhlášky; úkony, kterými jsou zajišťovány, nezbytné životní potřeby, se poskytují bezplatně. Sociálně potřebným rodinám s nezaopatřenými dětmi a rodinám, ve kterých se narodily současně tři nebo více dětí nebo opakovaně v rozmezí dvou let současně dvě děti, se poskytuje pečovatelská služba bezplatně.

§ 22

Důvěrníci péče o děti

(1) Okresní úřad může zřídit k plnění některých úkolů v péči o rodinu a děti sbor důvěrníků péče o děti. Za členy tohoto sboru mohou být jmenováni občané, jejichž osobní vlastnosti, způsob života, vztah k dětem, schopnost na ně výchovně působit, poskytují záruku, že budou svědomitě plnit svěřené úkoly.

(2) Důvěrníci péče o děti vyhledávají děti ohrožené nebo narušené prostředím vlastní rodiny, sledují, jak rodiny plní své společenské funkce a působí při výkonu dohledu.

Peněžité a věcné dávky

§ 23

Peněžité a věcné dávky rodičům nezaopatřených dětí, těhotným ženám a nezaopatřeným dětem

(1) Na zabezpečení výživy a úhradu nutných životních potřeb, které se pravidelně opakují, popřípadě na úhradu zvýšených nákladů spojených s dietním

stravováním, poskytují pověřené obecní úřady měsíčně opakující se peněžité dávky. Opakující se peněžitou dávkou se doplňuje příjem sociálně potřebného občana zpravidla na částku potřebnou k zajištění výživy a ostatních osobních potřeb a podílu společných nákladů na domácnost. Při prokazatelně vyšších životních potřebách spojených například s bydlením, vedením domácnosti při omezených schopnostech, mohou poskytnout pověřené obecní úřady opakující se peněžitou dávkou i v částce vyšší. Peněžité dávky se poskytnou v nižší částce nebo se neposkytnou, jestliže rodiče řádně nepečují o děti, nedbají na plnění jejich povinné školní docházky nebo poskytnutou dávkou nevyužívají v jejich prospěch.

(2) Na úhradu jednorázových mimořádných výdajů se poskytují jednorázové peněžité a věcné dávky. Jednorázové peněžité dávky mohou být poskytnuty do výše 10 000 Kčs. Věcné dávky mohou být poskytnuty do výše 5000 Kčs; ve výjimečných případech do výše 10 000 Kčs.

(3) Poskytnutí dávek podle odstavců 1 a 2 se navzájem nevylučuje.

§ 24

Příspěvek na výživu dítěte

(1) Sociálně potřebnému nezaopatřenému dítěti,³⁾ na které povinná osoba neplatí výživné, poskytuje okresní úřad příspěvek na výživu do výše částek, které se považují za potřebné k zajištění výživy a ostatních osobních potřeb. Žije-li toto dítě ve vlastní domácnosti, přihlíží se ještě k částce potřebné na úhradu nákladů domácnosti.

(2) Je-li výživné stanoveno rozhodnutím soudu, poskytně se příspěvek na výživu ve výši stanoveného výživného, nejvýše však v částkách uvedených v odstavci 1.

(3) Jestliže rodiče nebo jiné osoby, kterým bylo dítě svěřeno do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, neplní řádně povinnost pečovat o tělesné a duševní zdraví a o výchovu dětí, poskytně se místo peněžité částky věcné plnění.

§ 25

Peněžité dávky rodičům, kterým se současně narodily tři nebo více dětí

(1) Rodičům, kterým se současně narodily tři nebo více dětí, poskytují pověřené obecní úřady jednorázové peněžité dávky, a to na každé dítě, které se dožilo 28 dnů, ve výši 5000 Kčs. Tyto dávky se poskytnou

i tehdy, dožijí-li se věku 28 dnů jen dvě z těchto dětí. Podmínka sociální potřebnosti se v těchto případech pokládá za splněnou.

(2) Pověřený obecní úřad může poskytnout pomoc rodičům podle odstavce 1 i věcnou dávkou, je-li to účelné.

Další účelové peněžité a věcné dávky

§ 26

Peněžitý příspěvek pro děti v pěstounské péči

(1) Okresní úřad může poskytnout pěstounům při převzetí svěřeného dítěte, popřípadě občanům, kteří se se souhlasem příslušných orgánů ujali dítěte, které jim má být svěřeno do pěstounské péče, jednorázový peněžitý příspěvek na pořízení základního vybavení dítěte, a to do výše 3000 Kčs u dětí předškolního věku a do výše 5000 Kčs u ostatních dětí. Ve výši uvedené v předchozí větě může být poskytnut jednorázový peněžitý příspěvek též opatrovníkovi, který převzal dítě do své péče, popřípadě občanovi, kterému bylo dítě svěřeno předběžným opatřením⁴⁾ a má být ustanoven jeho opatrovníkem. Jednorázový peněžitý příspěvek poskytně okresní úřad vždy, jde-li o dítě, které dosud žilo v zařízení pro výkon ústavní výchovy.

(2) Dítěti, které do uzavření manželství bylo v pěstounské péči, může okresní úřad poskytnout při uzavření manželství jednorázový peněžitý příspěvek až do výše 10 000 Kčs k úhradě výdajů spojených s vybavením domácnosti.

§ 27

Peněžitý příspěvek na úhradu za užívání bytu nezaopatřeného osiřelého dítěte

Nezaopatřenému osiřelému dítěti žijícímu v náhradní péči, popřípadě zletilému nezaopatřenému osiřelému dítěti, které se připravuje na povolání, na které přešlo právo osobního užívání bytu,⁵⁾ může poskytnout okresní úřad opakující se peněžitý příspěvek na úhradu za užívání bytu a služby s tím spojené, nemá-li vlastní postačující příjem. Opakující se peněžitý příspěvek se poskytuje ve výši úhrady za užívání bytu a služby s tím spojené snížené o částku, o kterou příjem dítěte včetně přídatku na děti (výchovného) převyšuje částku potřebnou k zajištění výživy a ostatních osobních potřeb a podíl společných nákladů na domácnost. Příspěvek podle věty první může být poskytnut ve výši potřebné k úhradě dluhu, který nezaopatřenému osiřelému dítěti již vznikl.

³⁾ § 49 zákona o sociálním zabezpečení.

⁴⁾ § 46 zákona o rodině.

⁵⁾ § 179 a 181 občanského zákoníku.

§ 28

Příspěvek na rekreaci dětí důchodce

(1) Důchodci, který je sociálně potřebný, může poskytnout pověřený obecní úřad na vlastní (osvojené) dítě a dítě převzaté do péče nahrazující péči rodičů ve věku do skončení povinné školní docházky příspěvek na rekreaci, pokud nelze takový příspěvek poskytnout ze zaměstnání důchodce nebo druhého rodiče dítěte.

(2) Příspěvek na rekreaci dítěte může být poskytnut i tehdy, nesplňuje-li důchodce podmínky sociální potřeby, jestliže jeho rodina má zvýšené životní náklady v důsledku deletrvající nemoci nebo invalidity některého z členů rodiny nebo jestliže důchodce je účastníkem odboje,⁶⁾ popřípadě z jiných vážných důvodů.

(3) Příspěvek na rekreaci dítěte činí 80% celkových nákladů za rekreaci dítěte; výjimečně může být přiznán až do výše celkových nákladů na rekreaci dítěte.

§ 29

Odměna pěstouna, je-li jím rodič (prarodič) otce nebo matky dítěte

Jestliže je pěstounem dítěte rodič (prarodič) otce nebo matky dítěte, pokládají se za případy hodné zvláštního zřetele, kdy je možno podle zvláštního předpisu⁷⁾ přiznat odměnu za výkon pěstounské péče, zejména ty případy, je-li čistý měsíční příjem pěstouna nižší než 2800 Kčs a jde-li o manželskou dvojici, nižší než 4000 Kčs. Tyto částky se zvyšují o 1200 Kčs na každou osobu, která je na tohoto pěstouna odkázána výživou. Za případ hodný zvláštního zřetele se mimo to pokládá péče o dítě, které je dlouhodobě těžce zdravotně postižené a vyžaduje mimořádnou péči zvláště náročnou.

*Díl druhý**Péče o těžce zdravotně postižené občany a staré občany*

§ 30

Obce a okresní úřady v součinnosti zejména se zdravotnickými zařízeními vyhledávají těžce zdravotně postižené občany a staré občany žijící v nepříznivých podmínkách, které nemohou sami překonat.

§ 31

Mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany

(1) Občanům s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, uvedeným v příloze č. 2, která je součástí této vyhlášky, které podstatně omezuje jejich pohybovou nebo orientační schopnost, se podle druhu a stupně postižení poskytují mimořádné výhody I., II. nebo III. stupně podle přílohy č. 3, která je součástí této vyhlášky.

(2) Okresní úřad vydává průkaz opravňující občana k mimořádným výhodám, s vyznačením, o jaký stupeň výhod jde.

Jednorázové peněžité a věcné dávky

§ 32

(1) Jednorázové peněžité dávky mohou poskytovat obce těžce zdravotně postiženým občanům a starým občanům, kteří jsou sociálně potřební, na úhradu mimořádných nutných nákladů, které nemohou uhradit ze svých běžných příjmů.

(2) Jednorázové peněžité dávky mohou poskytovat obce také těžce zdravotně postiženým občanům a starým občanům, kteří jsou umístěni v ústavu sociální péče, psychiatrické léčebně nebo léčebně pro dlouhodobě nemocné, na úhradu závazků krátkodobé povahy, které nemohou tito občané uhradit ze svých prostředků.

(3) Věcné dávky mohou obce poskytovat sociálně potřebným těžce zdravotně postiženým občanům a starým občanům k uspokojování jejich běžných životních potřeb, které si občané pro svůj zdravotní stav, věk nebo osamělost nemohou zabezpečit sami.

(4) Za věcné dávky se považuje zabezpečení namáhavějších pracovních úkonů nutných k provozu a údržbě domácnosti nebo jejich úhradu, popřípadě poskytnutí předmětů k uspokojování životních potřeb.

§ 33

Jednorázové příspěvky na opatření zvláštních pomůcek

(1) Občanům těžce zdravotně postiženým mohou poskytovat okresní úřady peněžité příspěvky na opatření pomůcek, které potřebují k odstranění, zmírnění nebo překonání následků svých postižení. Podmínkou

⁶⁾ Například zákon č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození.

⁷⁾ § 8 zákona č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči.

poskytnutí příspěvku je, že potřebnou pomůcku neposkytuje ani nepropůjčuje státní zdravotní správa, s výjimkou příspěvku na zakoupení vozíku a příspěvku na ortopedickou obuv.

(2) Tělesně postiženým občanům mohou poskytovat okresní úřady příspěvky na pomůcky, které umožňují sebeobsluhu, samostatný pohyb nebo zachování zdravotního stavu, popřípadě na pomůcky na přípravu a realizaci pracovního uplatnění.

(3) Zrakově postiženým občanům mohou poskytovat okresní úřady příspěvky na pomůcky, které jim umožňují získávat informace nebo styk s okolím prostřednictvím hmatových nebo sluchových vjemů nebo prostřednictvím zbytků zraku, popřípadě na pomůcky na přípravu a realizaci pracovního uplatnění.

(4) Sluchově postiženým občanům mohou poskytovat okresní úřady příspěvky na pomůcky, které kompenzují ztrátu sluchu a přispívají k sociální adaptaci a jsou nezbytné ke styku s okolím.

(5) Příspěvky mohou poskytnout okresní úřady na opatření zvláštních pomůcek uvedených v příloze č. 4, která je součástí této vyhlášky. Na úhradu nákladů spojených se zácvikem pro používání pomůcek uvedených v příloze č. 4, která je součástí této vyhlášky, mohou okresní úřady poskytnout příspěvek v plné výši prokázaných nákladů.

(6) Potřebuje-li občan uvedený v odstavcích 2 až 4 k překonání následků těžkého zdravotního postižení rehabilitační nebo kompenzační pomůcku, která není uvedena v příloze č. 4, která je součástí této vyhlášky, mohou mu okresní úřady poskytnout příspěvek na opatření takové pomůcky ve stejné výši jako je příspěvek stanovený v příloze č. 4, která je součástí této vyhlášky, na srovnatelnou pomůcku.

(7) Příspěvek na opatření zvláštních pomůcek mohou poskytnout okresní úřady jen tehdy, zaváže-li se žadatel písemně předem, že vrátí příspěvek nebo jeho poměrnou část v případě, že se pomůcka stane vlastnictvím jiného občana před uplynutím pěti let od poskytnutí příspěvku. Příspěvek se nevymáhá, pokud občan, kterému byl poskytnut, zemře.

(8) Okresní úřady mohou hradit výdaje spojené s výcvikem a odevzdáním vodícího psa nevidomým občanům až do výše obvyklých nákladů.

§ 34

Příspěvek na úpravu bytu

(1) Občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí omezujícími ve značném rozsahu jejich pohyblivost a občanům nevidomým poskytují okresní úřady příspěvek na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku.

(2) Pro účely přiznání příspěvku na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku se považují za těžkou

vadu nosného nebo pohybového ústrojí zdravotní postižení uvedená v příloze č. 5 písmenech a) až g), která je součástí této vyhlášky.

(3) Za úpravy bytu nebo bytu v rodinném domku se považuje zejména

- a) úprava přístupu do domu, garáže, k výtahu včetně schodů, k oknům a na balkón,
- b) úprava povrchu podlahy, ovládacích prvků domovní a bytové elektroinstalace, kuchyňské linky, popřípadě dalšího nábytku,
- c) rozšíření a úprava dveří,
- d) odstranění prahů,
- e) přizpůsobení koupelny a záchodu včetně vybavení vhodným sanitárním zařízením a lehce ovladatelnými bateriemi,
- f) instalace potřebné zvukové nebo světelné signalizace,
- g) zavedení vhodného vytápění,
- h) vybudování telefonního vedení.

Rozsah úprav se posoudí se zřetelem na závažnost a druh zdravotního postižení občana.

(4) Výše příspěvku na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku se určí se zřetelem na příjmy a majetkové poměry občana a jeho rodiny, a to až do výše 70 % prokázaných nákladů, účtovaných fyzickými nebo právníckými osobami za materiál a práce spojené s nezbytnými výdaji, včetně projektových prací, nejvýše však 50 000 Kčs.

(5) Příspěvek na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku je možno poskytnout i formou zálohy, nejvýše však ve výši 50 %, předpokládané výše příspěvku.

(6) Příspěvek na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku poskytne okresní úřad jen tehdy, zaváže-li se žadatel písemně předem, že příspěvek (zálohu) vyúčtuje do tří let od zahájení řízení, příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátí v případě, že byt vymění, byt nebo rodinný domek prodá nebo dojde-li k jiné změně užívacího nebo vlastnického práva k bytu nebo rodinnému domku před uplynutím deseti let od jeho poskytnutí, nebo vrátí poměrnou část příspěvku v případě, že plánované úpravy se neuskuteční v rozsahu podle schválené dokumentace a vyplacený příspěvek přesáhl 70 % skutečně vynaložených nákladů. Vrácení příspěvku nebo jeho poměrné části se nepožaduje, jestliže jeho výše nepřesáhla 5000 Kčs nebo jestliže občan zemře.

(7) Za podmínek uvedených v odstavcích 1 až 6 je možno příspěvek na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku poskytnout i rodičům nebo osobám, kterým bylo dítě svěřeno do péče rozhodnutím příslušného orgánu, jde-li o dítě starší tří let, které je postiženo těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí nebo je nevidomé.

§ 35

Příspěvky na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla

(1) Občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí, kteří nejsou umístěni v ústavu sociální péče, popřípadě obdobném zdravotnickém zařízení s celoročním pobytem a kteří jsou odkázáni na individuální dopravu, poskytují okresní úřady příspěvek na zakoupení motorového vozidla. Podmínkou pro poskytnutí příspěvku je, že motorové vozidlo bude používáno na dopravu těžce zdravotně postiženého občana a že potřebný občan nevlastní motorové vozidlo s výjimkou jednostopého vozidla. Přiznání příspěvku není podmíněno způsobilostí těžce zdravotně postiženého občana řídit motorové vozidlo.

(2) Příspěvek na zakoupení motorového vozidla se poskytuje i rodičům dítěte staršího tří let s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí nebo nevidomého nebo mentálně postiženého, kterému byly přiznány mimořádné výhody III. stupně. Příspěvek se poskytuje též osobám, kterým dítě bylo svěřeno do výchovy, popřípadě kteří se o ně starají i po dosažení zletilosti.

(3) V případě, že oba manželé jsou občany s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí odkázanými na individuální dopravu, může být poskytnut příspěvek každému z nich.

(4) Pro účely přiznání příspěvku na zakoupení motorového vozidla se za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí považují zdravotní postižení, uvedená v příloze č. 5 písmenech a) až g), která je součástí této vyhlášky.

(5) Občanům uvedeným v odstavci 1 a 2 se poskytuje příspěvek ve výši 50 % pořizovací ceny motorového vozidla, nejvýše však 60 000 Kčs.

(6) Po uplynutí pěti let od poskytnutí příspěvku může být poskytnut příspěvek na zakoupení dalšího motorového vozidla.

(7) Místo příspěvku na zakoupení motorového vozidla může být poskytnut příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla za podmínky, že od jeho zakoupení uplynulo pět let. Výjimečně může být poskytnut příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla i před uplynutím lhůty pěti let, je-li prokázáno, že taková oprava je nevyhnutelná a že poškození motorového vozidla nezavinil občan uvedený v odstavcích 1 a 2.

(8) Součet příspěvku na zakoupení motorového vozidla a příspěvku na celkovou opravu motorového vozidla v období deseti let nesmí přesáhnout částku 120 000 Kčs.

(9) Příspěvek na zakoupení nebo na opravu motorového vozidla občanům uvedeným v odstavcích

1 a 2 se poskytnou jen tehdy, zaváže-li se žadatel písemně předem, že vrátí příspěvek nebo jeho poměrnou část v případě, že motorové vozidlo se stane vlastnictvím jiného před uplynutím pěti let od poskytnutí příspěvku. Příspěvek se nevymáhá, jestliže občan, kterému byl poskytnut, zemře do pěti let ode dne jeho přiznání.

(10) Občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí uvedenými v příloze č. 5, která je součástí této vyhlášky, kteří sami řídí motorové vozidlo a pro své trvalé zdravotní postižení nezbytně potřebují zvláštní úpravu vozidla, se poskytne příspěvek v plné výši ceny takovéto úpravy. Přiznání tohoto příspěvku není podmíněno poskytnutím příspěvku na zakoupení motorového vozidla. Ustanovení odstavce 8 platí obdobně.

§ 36

Příspěvek na provoz motorového vozidla a příspěvek na úhradu pojistného

(1) Těžce zdravotně postiženým občanům uvedeným v příloze č. 2, která je součástí této vyhlášky, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. stupně, s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou, nebo III. stupně, kteří jsou držiteli motorových vozidel, poskytují okresní úřady příspěvek na provoz motorového vozidla a příspěvek na úhradu pojistného zákonného pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel, používá-li motorové vozidlo jeho držitel pro svou pravidelnou dopravu nebo dopravu manžela (manželky), dítěte nebo jiné blízké osoby, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. stupně, s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou, nebo III. stupně.

(2) Pokud byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně oběma manželům, rodiči a dětem nebo dětem, je možné poskytnout příspěvek na provoz motorového vozidla každému z nich, pokud se motorové vozidlo používá na jejich dopravu.

(3) Občanům, kterým byly přiznány mimořádné výhody III. stupně, se poskytuje příspěvek na provoz motorového vozidla ve výši 50 % z ceny 60 l benzínu 90 Speciál na měsíc na dvoustopá motorová vozidla a z ceny 30 l benzínu 90 Speciál na měsíc na jednostopá motorová vozidla.

(4) Občanům, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. stupně, s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou, se poskytuje příspěvek na provoz motorového vozidla ve výši 50 % z ceny 30 l benzínu 90 Speciál na měsíc na dvoustopá motorová vozidla a z ceny 15 l benzínu 90 Speciál na měsíc na jednostopá motorová vozidla.

(5) Příspěvek na provoz motorového vozidla vyplácí okresní úřad nejméně jedenkrát za čtvrt roku. Případné přeplatky nebo nedoplatky se vyúčtují ke konci kalendářního roku.

(6) Občanům uvedeným v odstavci 1, kteří ze závažných důvodů ujedou více než 9000 km ročně, se poskytuje příspěvek za každých dalších započatých 500 km ve výši 50 % z ceny 40 l benzínu 90 Speciál v případě, že jim byly přiznány mimořádné výhody III. stupně a 50 % z ceny 20 l benzínu 90 Speciál u občanů, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. stupně, s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou. Za závažné důvody se považuje zejména doprava do zaměstnání nebo zdravotnického zařízení a doprava dítěte do internátní školy nebo do ústavu sociální péče pro zdravotně postiženou mládež.

(7) Příspěvek na úhradu pojistného zákonného pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel poskytuje okresní úřad v plné výši stanovené zvláštním předpisem.⁸⁾

(8) Okresní úřad příspěvek na provoz motorového vozidla, popřípadě jeho zvýšení upraví nebo odejme, zjistí-li, že se změnila skutečnost, za nichž byl příspěvek na provoz motorového vozidla, popřípadě jeho zvýšení přiznáno. Příspěvek podle odstavce 7 může být snížen nebo odejmut s účinností od 1. ledna následujícího kalendářního roku.

§ 37

Příspěvek na individuální dopravu

Občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí uvedenými v příloze č. 5, která je součástí této vyhlášky, kteří nevlastní motorové vozidlo a nepobírají příspěvek na provoz motorového vozidla podle § 36 a občanům nevidomým poskytuje obec příspěvek na výdaje na individuální dopravu poskytovanou právníckými nebo fyzickými osobami až do výše 5000 Kčs ročně.

§ 38

Příspěvek na rekreaci a lázeňskou péči

Příspěvek na úhradu na rekreaci a na lázeňskou péči může poskytnout pověřený obecní úřad nepracujícím důchodcům, kteří hradí poukazy na rekreaci a na lázeňskou péči z vlastních prostředků. Příspěvek může být poskytnut důchodcům, jejichž důchod nepřesáhl částku důchodu upraveného jako jediný zdroj příjmu až do výše plné ceny poukazu. Ostatním důchodcům, pokud výše jejich důchodu nepřesáhla částku 3000 Kčs u jednotlivce nebo 4500 Kčs u manželské dvojice, až do výše 60 % ceny poukazu. Sociálně potřebným účastníkům rekreace a lázeňské péče může být přiznán příspěvek na výdaje na dopravu hromadnými dopravními prostředky až do výše skutečných nákladů.

§ 39

Příspěvek na topnou naftu a zakoupení topných těles a dalších spotřebičů

Těžce zdravotně postiženým občanům a starým občanům, kteří jsou sociálně potřební, může obec poskytnout příspěvek na nákup topné nafty do výše 3000 Kčs ročně v případě, že mají zavedeno vytápění bytu topnou naftou a vzhledem k vyššímu věku nebo zdravotnímu stavu není možné požadovat, aby přešli na jiný způsob vytápění bytu; občanům, jimž věk nebo zdravotní stav umožňuje, aby si obstarali jiný způsob vytápění bytu, může obec poskytnout jednorázový peněžitý příspěvek na zakoupení topných těles do výše 2500 Kčs.

§ 40

Příspěvek na zřízení a změnu připojení telefonní účastnické stanice

Sociálně potřebným těžce zdravotně postiženým občanům, kterým byly poskytnuty mimořádné výhody III. stupně nebo občanům, kteří jsou poživateli zvýšení důchodu pro bezmocnost, může obec poskytnout

- a) příspěvek na zřízení účastnické telefonní stanice až do výše 1000 Kčs,
- b) příspěvek při přeměně jejich účastnické stanice se skupinovým připojením na stanici se samostatným nebo podvojným připojením až do výše 1000 Kčs.

§ 41

(1) Obce mohou svěřencům ústavů pro tělesně postiženou mládež, ústavů pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením a ústavů pro tělesně postiženou mládež s více vadami a občanům se změněnou pracovní schopností, kteří absolvovali přípravu pro pracovní uplatnění, poskytnout jednorázové peněžitě příspěvky a věcné dávky při odchodu z příslušného zařízení. Podmínkou je, že jejich úspory nepřesahují 5000 Kčs a nikdo k nim nemá vyživovací povinnost nebo ji neplní.

(2) Jednorázový peněžitý příspěvek může být poskytnut ve výši 5000 Kčs a je určen k nákupu věcí každodenní potřeby a k vybavení domácnosti; ve výjimečných případech může být tento příspěvek poskytnut až do výše 10 000 Kčs. Místo jednorázového peněžitěho příspěvku mohou být poskytnuty věcné dávky.

(3) Jednorázový peněžitý příspěvek nebo věcnou dávku je možno poskytnout již jeden měsíc před odchodem svěřence z příslušného zařízení. Poskytne je obec, v jejímž územním obvodu se zařízení nachází.

⁸⁾ Vyhláška ministerstva financí ČSR č. 123/1974 Sb., kterou se stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel provozovaného Českou státní pojišťovnou, ve znění vyhlášky č. 137/1990 Sb.

Opakující se peněžité dávky

§ 42

Příspěvek na zvýšené životní náklady

(1) Sociálně potřebným těžce zdravotně postiženým občanům a sociálně potřebným starým občanům, kteří mají zvýšené životní náklady, mohou poskytovat pověřené obecní úřady opakující se peněžité příspěvek na jejich úhradu. Za zvýšené životní náklady se považují zejména náklady na dietní stravování a na úhradu za užívání bytu a služby s užíváním bytu spojené.

(2) Výše příspěvku se určí tak, aby občan měl zabezpečenou výživu a ostatní osobní potřeby a úhradu nákladů na domácnost.

(3) Příspěvek podle odstavce 1 přiznaný z důvodu zvýšených nákladů na dietní stravování se neposkytne, pokud je občan v léčebném zařízení státní zdravotní správy, v ústavu sociální péče s celoročním pobytem, popřípadě jiném obdobném zařízení, ve kterém je potřebná výživa zabezpečena v rámci ústavního zabezpečení.

(4) Občanům používajícím trvale složitě ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky mohou pověřené obecní úřady poskytovat příspěvek na zvýšené výdaje související s používáním těchto pomůcek, a to až do výše 300 Kčs měsíčně.

(5) Nevidomým občanům, kteří jsou soustavně pracovním činní nebo se připravují na pracovní uplatnění soustavným výcvikem nebo studiem nebo kteří jsou poživateli sirotčího důchodu, mohou pověřené obecní úřady poskytnout příspěvek na zvýšené životní náklady ve výši 300 Kčs měsíčně. Příspěvek na zvýšené životní náklady se neposkytne nevidomému občanu, který je poživatelem invalidního důchodu nebo pobírá-li na něj oprávněná osoba příplatek k přídávkům na děti (výchovné).

§ 43

Příspěvek na provoz telefonní účastnické stanice

Sociálně potřebným těžce zdravotně postiženým občanům nebo občanům starším 70 let, kteří žijí osaměle, mohou pověřené obecní úřady poskytovat příspěvek do výše plné úhrady základní měsíční sazby za používání telefonní stanice.

§ 44

Příspěvky pro účastníky odboje a pozůstalé manžele (manželky) po účastnících odboje

Účastníkům odboje⁶⁾ a pozůstalým manželům (manželkám) po nich mohou pověřené obecní úřady přiznat příspěvek až do výše 200 Kčs měsíčně tak, aby tento příspěvek s čistým příjmem účastníka odboje,

pozůstalého manžela (manželky) po nich nepřesáhl částku důchodu upraveného jako jediný zdroj příjmu. Tyto částky mohou být překročeny v případě, když se účastníkovi odboje, pozůstalému manželovi (manželce) po něm nebo dvojici přiznává příspěvek na dietní stravování a úhradu nákladů spojených s užíváním bytu. Příspěvek se vyplácí účastníkům odboje a pozůstalým manželům (manželkám) po nich i v případě, že jsou umístěni v ústavu sociální péče.

§ 45

Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže

(1) Občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí, které jsou uvedeny v příloze č. 5, která je součástí této vyhlášky, a občanům nevidomým, kteří užívají bezbariérový byt, poskytne pověřený obecní úřad opakující se peněžité příspěvek ve výši rozdílu mezi běžnou úhradou za užívání bytu a úhradou zvýšenou z důvodu bezbariérovosti.

(2) Občanům uvedeným v odstavci 1 může pověřený obecní úřad poskytovat příspěvek na úhradu za užívání garáže až do výše 200 Kčs měsíčně.

§ 46

Příspěvek nevidomým občanům

Nevidomému vlastníku vodícího psa může pověřený obecní úřad poskytnout příspěvek na krmivo pro tohoto psa, a to ve výši 600 Kčs měsíčně.

§ 47

Příspěvek při péči o blízkou a jinou osobu

(1) Stane-li se občan sociálně potřebným z důvodu péče o zletilou blízkou osobu, která je převážně nebo úplně bezmocná nebo starší 80 let, může mu pověřený obecní úřad poskytnout příspěvek. Přitom se nezkoumá, zda si občan může zajistit potřebné prostředky vlastní prací nebo zda mají vůči němu manžel (manželka) nebo děti vyživovací povinnost.

(2) Příspěvek podle odstavce 1 je možné poskytnout měsíčně do výše důchodu, který je jediným zdrojem příjmu⁹⁾ za předpokladu, že občan pečuje o jednu blízkou osobu.

(3) Občanu, který pečuje za podmínek uvedených v odstavci 1 o dvě blízké osoby, může být poskytnut měsíčně příspěvek do výše důchodu, který je jediným zdrojem příjmu u manželské dvojice.⁹⁾

(4) Příspěvek může být poskytnut i občanům, kteří za podmínek uvedených v odstavcích 1 a 3 pečují o jiné než blízké osoby za předpokladu, že s nimi žijí ve společné domácnosti.

⁹⁾ § 54 odst. 1 a 2 zákona o sociálním zabezpečení.

(5) Příspěvek může být poskytnut i osamělému rodiči nebo prarodiči, popřípadě jiné osobě, která má dítě svěřeno do výchovy za podmínky, že dítě je dlouhodobě těžce zdravotně postižené a vyžaduje mimořádnou péči a není umístěno v zařízení pro takové děti.

§ 48

Příspěvek na společné stravování

Sociálně potřebným těžce zdravotně postiženým občanům a sociálně potřebným starým občanům mohou obce poskytovat příspěvek na společné stravování až do výše 12 Kčs na jeden oběd. V mimořádných případech může být příspěvek zvýšen až o 15 %.

Služby sociální péče

§ 49

Pečovatelská služba

(1) Pečovatelskou službu poskytují obce a okresní úřady těžce zdravotně postiženým občanům a starým občanům, kteří nejsou schopni si sami obstarat nutné práce v domácnosti a další životní potřeby nebo kteří pro nepřítomný zdravotní stav potřebují ošetření jinou osobou, pokud jim potřebnou péči nemohou poskytovat rodinní příslušníci.

(2) Pečovatelská služba se poskytuje občanům v jejich domácnostech včetně domácnosti v domech s pečovatelskou službou, v zařízeních pečovatelské služby (§ 109), popřípadě v domácnostech dobrovolných pracovníků pečovatelské služby.

(3) Pečovatelská služba se poskytuje za plnou nebo částečnou úhradu podle přílohy č. 1, která je součástí této vyhlášky, s přihlédnutím k věku, zdravotnímu stavu, příjmu a majetkovým poměrům občana a jeho rodinných příslušníků. Úkony pečovatelské služby, kterými jsou zabezpečovány nezbytné životní potřeby, se poskytují bezplatně.

(4) Pečovatelská služba se poskytuje bezplatně sociálně potřebným občanům, účastníkům odboje⁶⁾ a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje starším 70 let. Ve zvlášť odůvodněných případech s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu nebo sociálním poměrům může být poskytnuta pečovatelská služba bezplatně účastníkům odboje a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje, kteří nedosáhli věk 70 let.

Díl třetí

Péče o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc

§ 50

Příspěvek občanům, kterým nelze zajistit zaměstnání

Občanům, kterým úřad práce nemůže zajistit vhodné zaměstnání, vede je v evidenci uchazečů o zaměstnání a kterým nelze poskytnout hmotné zabezpečení podle zvláštních předpisů¹⁰⁾ a jejichž životní potřeby nejsou zabezpečeny příjmy z výdělečné činnosti nebo jinými příjmy, při splnění podmínky sociální potřeby mohou poskytovat pověřené obecní úřady peněžité příspěvky a věcnou pomoc, a to až do částek, které se považují za potřebné k zajištění výživy a ostatních osobních potřeb a úhrady nákladů na domácnost.

§ 51

Péče o občany, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech nebo v nich žijí

(1) Pověřené obecní úřady pomáhají občanům, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech nebo v nich žijí, k překonání nepříznivých životních situací, zejména při získání zaměstnání, při zvyšování kultury bydlení, při péči o výchovu a vzdělávání dětí, při využívání volného času a kulturním rozvoji.

(2) Při splnění podmínky sociální potřeby mohou poskytovat pověřené obecní úřady těmto občanům peněžité a věcné dávky.

Díl čtvrtý

Péče o občany společensky nepřizpůsobené

§ 52

Okruh osob

Sociální péče zahrnuje zejména pomoc

- a) občanům propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody,
- b) občanům, proti nimž je vedeno trestní řízení, popřípadě jimž byl výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložen, a kteří ji potřebují k překonání nepříznivých sociálních dopadů,
- c) občanům závislým na alkoholu nebo jiných toxikomaních, kteří sociální péči potřebují v řešení sociálních situací,
- d) občanům žijícím nedůstojným způsobem života,

¹⁰⁾ zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti.

e) občanům propuštěným ze školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy po dosažení zletilosti.

§ 53

Výchovná a poradenská péče

Okresní úřady působí výchovně na občany společensky nepřizpůsobené a poskytují jim poradenskou péči k překonání obtížných životních poměrů a pomáhají jim řešit sociální důsledky jejich společenské nepřizpůsobenosti.

§ 54

Peněžité a věcné dávky

Okresní úřady mohou občanům uvedeným v § 52 poskytnout jednorázové peněžité a věcné dávky do výše 1000 Kčs k zabezpečení jejich životních potřeb při splnění podmínky sociální potřebnosti. Při tom přihlížejí u občanů propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody i k výši úložného z nápravně výchovných ústavů.

§ 55

Péče o občany propuštěné z výkonu trestu

Občanům společensky nepřizpůsobeným, kteří jsou ve výkonu trestu odnětí svobody a nejsou schopni práce pro stáří nebo invaliditu nebo jsou občany se změněnou pracovní schopností, zabezpečují okresní úřady příslušné podle místa výkonu trestu již před propuštěním na základě hlášení příslušného nápravně výchovného ústavu přiznání dávek nebo služeb sociální péče. Občanům starým nebo pro svůj zdravotní stav vyžadujícím soustavnou péči, pokud nemají příbuzné, kteří se o ně postarají, zabezpečují přijetí do ústavů sociální péče přímo z výkonu trestu odnětí svobody.

§ 56

Spolupráce s jinými orgány a organizacemi

Při výkonu péče o společensky nepřizpůsobené občany spolupracují okresní úřady s orgány činnými v trestním řízení s dalšími státními orgány, s nápravně výchovnými ústavami, zdravotnickými zařízeními, občanskými sdruženími, církvemi, charitativními a jinými organizacemi.

Díl pátý

Poskytování bezúročných půjček a pečovatelské služby

Bezúročná půjčka

§ 57

(1) Okresní úřady mohou poskytovat bezúročně

půjčky občanům, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci a kterou mohou pomocí půjčky překonat a nemohou půjčku získat jinak.

(2) Po právní moci rozhodnutí o půjčce okresní úřad uzavře s občanem písemnou smlouvu¹¹⁾ obsahující ujednání o lhůtách splatnosti a výši splátek. Bez uzavření této smlouvy nelze půjčku poskytnout.

§ 58

(1) Půjčka v hotovosti nebo účelově vázaná může být občanu poskytnuta nejvýše do 10 000 Kčs za podmínky, že se ve smlouvě zaváže splatit ji nejpozději do tří let od jejího poskytnutí.

(2) Občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí uvedeným v příloze č. 5 písmenech a) až g), která je součástí této vyhlášky, může být poskytnuta půjčka na zakoupení motorového vozidla až do výše 30 000 Kčs.

(3) Půjčku účelově vázanou převede okresní úřad na účet České státní spořitelny místně příslušné podle trvalého pobytu občana.

Pečovatelská služba

§ 59

(1) Obce a okresní úřady zabezpečují pečovatelskou službu ve svých územních obvodech prostřednictvím svých pracovníků a dobrovolných pracovníků pečovatelské služby.

(2) Poskytuje-li se pečovatelská služba za úhradu, použije se k úhradě především zvýšení důchodu pro bezmocnost.

(3) Pomoc a ošetření, které poskytují potřebnému občanovi jeho manžel (manželka, druh, družka), rodiče, syn, dcera a u pečovatelské služby pro rodiny s dětmi prarodiče dětí, nelze považovat za pečovatelskou službu.

(4) Pečovatelská služba se neposkytuje při karanténě nařízené pro podezření z nákazy přenosnou chorobou a při onemocnění touto chorobou.

§ 60

Odměna dobrovolným pracovníkům pečovatelské služby

Dobrovolným pracovníkům pečovatelské služby se poskytuje odměna, jejíž výše se stanoví podle rozsahu a obtížnosti úkonů v rámci stanoveného rozpětí částek za jednotlivé úkony pečovatelské služby uvedené v příloze č. 1, která je součástí této vyhlášky. Takto vypočtená měsíční odměna se zvyšuje o 15 až 30 % s přihlédnutím ke kvalitě a náročnosti poskytovaných úkonů.

¹¹⁾ § 341 občanského zákoníku.

Č Á S T Č T V R T Á Z A Ř Í Z E N Í S O C I Á L N Í P Ě Č E

Díl první
Ústavy sociální péče

§ 61

Ústavní sociální péče

(1) Pro poskytování ústavní sociální péče se zřizují zejména tyto ústavy sociální péče (dále jen „ústav“):

- a) ústavy pro tělesně postiženou mládež,
- b) ústavy pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením,
- c) ústavy pro tělesně postiženou mládež s více vadami,
- d) ústavy pro mentálně postiženou mládež,
- e) ústavy pro tělesně postižené dospělé občany,
- f) ústavy pro tělesně postižené občany s přidruženým mentálním postižením,
- g) ústavy pro tělesně postižené dospělé občany s více vadami,
- h) ústavy pro smyslově postižené dospělé občany,
- ch) ústavy pro mentálně postižené dospělé občany,
  - i) domovy důchodců,
  - j) domovy-penziony pro důchodce.

(2) V ústavech uvedených v odstavci 1 písm. a) až i) mohou být zřízena samostatná oddělení pro denní a týdenní pobyt. Ústavy uvedené v odstavci 1 písm. a) až i) mohou být zřízeny i jako samostatné ústavy pro denní a týdenní pobyt. Podle místních podmínek a potřeb mohou být zřizovány integrované ústavy kombinací výše uvedených druhů.

(3) Organizaci ústavu upravuje organizační řád, který vydává zřizovatel ústavu.

(4) V ústavech pro mentálně postiženou mládež může být zřízeno samostatné diagnostické oddělení, popřípadě lze vyčlenit ústav pro mládež jen pro diagnostické účely.

§ 62

Ústavy pro tělesně postiženou mládež

Ústavy pro tělesně postiženou mládež jsou určeny pro děti a mládež ve věku od tří let do ukončení povinné školní docházky a v případě potřeby další přípravy na povolání do ukončení přípravy na povolání, u nichž těžký stupeň tělesné vady neumožňuje nebo podstatně ztěžuje normální způsob výchovy, vzdělání a přípravy na povolání. Podle možností ústavu lze přijímat i děti a mládež s trvalými lehčími tělesnými vadami, jestliže nelze zabezpečit potřebnou rehabilitaci v prostředí,

v němž žijí. V těchto ústavech se též vykonává ústavní nebo ochranná výchova tělesně postižené mládeže.

§ 63

Ústavy pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením

Ústavy pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením jsou určeny pro děti a mládež ve věku od tří let do ukončení povinné školní docházky a jestliže se připravují na povolání, do ukončení této přípravy na povolání, jsou-li vedle tělesné vady postiženy též mentálním postižením lehčího stupně. V těchto ústavech se též vykonává ústavní nebo ochranná výchova tělesně postižené mládeže s přidruženým mentálním postižením.

§ 64

Ústavy pro tělesně postiženou mládež s více vadami

Ústavy pro tělesně postiženou mládež s více vadami jsou určeny pro děti a mládež ve věku od tří let do ukončení povinné školní docházky, jestliže jsou vedle tělesné vady postiženy též smyslovými vadami a popřípadě mentálním postižením lehčího stupně. V těchto ústavech se též vykonává ústavní nebo ochranná výchova tělesně postižené mládeže s více vadami.

§ 65

Ústavy pro mentálně postiženou mládež

(1) Ústavy pro mentálně postiženou mládež jsou určeny pro děti a mládež ve věku od tří do 26 let, výjimečně i déle. Přijímají se i občané, kteří jsou postiženi též tělesnou nebo smyslovou vadou. V těchto ústavech se též vykonává ústavní nebo ochranná výchova mentálně postižené mládeže.

(2) Do ústavů pro mentálně postiženou mládež nelze přijímat děti a mládež, jejichž opožděný rozumový vývoj je následkem výchovné zanedbanosti nebo u nichž dochází k akutním projevům psychických poruch ohrožujících okolí.

(3) Diagnostické oddělení v ústavech pro mentálně postiženou mládež nebo ústav pro mentálně postiženou mládež vyčleněný pro diagnostické účely se zřizuje pro zabezpečování speciálně pedagogické, psychologické, lékařské a sociální diagnostiky. Do těchto oddělení nebo ústavů se přijímají zejména postižené děti a mládež před umístěním do ústavů.

§ 66

Péče v ústavech pro mládež

(1) Příprava pro život v ústavech pro tělesně postiženou mládež a v ústavech pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením zahrnuje

- a) předškolní výchovu pro děti ve věku od tří do šesti let, zajišťovanou v mateřských školách při ústavu,
- b) školní vzdělání zajišťované ve školách při ústavu nebo mimo ústav,
- c) mimoškolní a pracovní výchovu organizovanou ve výchovných skupinách s přihlédnutím k věku a schopnostem svěřenců; v jedné skupině může být zařazeno nejvýše 12 svěřenců, při plavání nejvýše šest svěřenců,
- d) přípravu na povolání uskutečňovanou ve středních a vysokých školách, odborných učilištích, střediscích praktického vyučování nebo ve střediscích zácviku pro jednotlivá povolání při ústavu nebo mimo ústav.

(2) Ústav nejpozději šest měsíců před předpokládaným ukončením přípravy na povolání na středních školách, odborných učilištích nebo střediscích praktického vyučování upozorní úřad práce příslušný podle místa trvalého pobytu svěřence na tuto skutečnost, aby bylo možno včas pro tohoto svěřence zprostředkovat vhodné pracovní uplatnění.

(3) V ústavech pro tělesně postiženou mládež s více vadami se poskytuje péče uvedená v odstavci 1 písm. a) až c) a zácvik k jednoduchým pracem, přiměřený k zdravotnímu stavu mladistvého.

(4) V ústavech pro mentálně postiženou mládež se poskytuje výchova a vzdělání mentálně postiženým v rozsahu jejich schopností.

(5) Výchova mentálně postižených svěřenců ve věku do 16 let se organizuje zpravidla ve výchovných skupinách ustavených podle jejich mentální úrovně s přihlédnutím k fyzické vyspělosti. V těchto výchovných skupinách může být zařazeno nejvýše 12 svěřenců. Počet svěřenců ve výchovných skupinách mentálně postižených svěřenců starších 16 let se řídí potřebou zajištění řádné výchovy a nesmí být vyšší než 15 svěřenců. Při kulturních, rekreačních a sportovních akcích může být zařazeno do výchovné skupiny nejvýše deset svěřenců, při plavání, bruslení a lyžování nejvýše šest svěřenců. Ve výchovných skupinách na diagnostickém oddělení a na oddělení pro výkon ochranné výchovy může být zařazeno nejvýše deset svěřenců.

§ 67

Ústavy pro dospělé občany tělesně postižené

Ústavy pro dospělé občany tělesně postižené jsou určeny pro občany s těžkými tělesnými vadami, kteří ukončili povinnou školní docházku a nemohou se pro své těžké tělesné postižení připravovat na povolání nebo kteří ukončili přípravu na povolání a potřebují ústavní zaopatření, protože jim nelze potřebnou péči zajistit v dosavadním prostředí. Občané, kteří jsou postiženi též mentálním postižením nižšího stupně, se do těchto ústavů nepřijímají.

§ 68

Ústavy pro tělesně postižené dospělé občany s přidruženým mentálním postižením

Ústavy pro tělesně postižené dospělé občany s přidruženým mentálním poškozením jsou určeny pro občany, kteří ukončili povinnou školní docházku a nemohou se pro své zdravotní postižení připravovat na povolání nebo kteří ukončili přípravu na povolání, jestliže jsou vedle těžké tělesné vady postiženi též mentálním postižením lehčího stupně.

§ 69

Ústavy pro tělesně postižené dospělé občany s více vadami

Ústavy pro tělesně postižené dospělé občany s více vadami jsou určeny pro občany, kteří ukončili povinnou školní docházku a nemohou se pro své zdravotní postižení připravovat na povolání, jestliže jsou vedle těžké tělesné vady postiženi též smyslovými vadami a popřípadě mentálním postižením lehčího stupně.

§ 70

Ústavy pro dospělé občany smyslově postižené

Ústavy pro dospělé občany smyslově postižené jsou určeny pro občany, kteří ukončili povinnou školní docházku a nemohou se pro své zdravotní postižení připravovat na povolání, jestliže jsou postiženi úplnou nebo praktickou slepotou, hluchotou nebo hluchoněmostí, jsou-li odkázáni na ústavní péči, protože jim nelze zajistit potřebnou péči v dosavadním prostředí.

§ 71

Ústavy pro dospělé občany mentálně postižené

Ústavy pro dospělé občany mentálně postižené jsou určeny pro občany ve věku od 26 let postižené mentálním postižením těžšího stupně a pro občany postižené vedle mentálního postižení těžšího stupně též tělesnou nebo smyslovou vadou, kteří potřebují ústavní péči, nikoliv však léčebnou péči v lůžkovém zdravotnickém zařízení. Občané postižení mentálním postižením lehčího stupně mohou být do ústavu přijati jen tehdy, jestliže potřebují nezbytně ústavní péči.

§ 72

Domovy důchodců

Domovy důchodců jsou určeny především pro staré občany, kteří dosáhli věku rozhodného pro přiznání starobního důchodu a kteří pro trvalé změny zdravotního stavu potřebují komplexní péči, jež jim nemůže být zajištěna členy jejich rodiny ani pečovatelskou službou nebo jinými službami sociální péče, a dále pro staré občany, kteří toto umístění nezbytně potřebují z jiných vážných důvodů. Nemohou však být

přijati občané, jejichž zdravotní stav vyžaduje léčení a ošetřování v lůžkovém zdravotnickém zařízení.

§ 73

Domovy - penzióny pro důchodce

(1) Domovy-penzióny pro důchodce jsou určeny pro staré občany, kteří dosáhli věku rozhodného pro přiznání starobního důchodu a jejichž celkový zdravotní stav je takový, že nepotřebují komplexní péči, za předpokladu, že jim budou poskytnuty služby potřebné vzhledem k jejich věku a zdravotnímu stavu.

(2) Do domovů-penziónů pro důchodce se přijímají občané, jejichž zdravotní stav a věk umožňuje vést poměrně samostatný život ve vhodných podmínkách.

(3) V domovech-penziónech pro důchodce se poskytuje ubytování a základní péče.¹²⁾ Současně jsou ústavem vytvářeny podmínky pro rozvoj kulturního a společenského života a zájmové činnosti obyvatel ústavu. Podle možností ústavu a požadavků obyvatel domovů-penziónů pro důchodce lze obyvatelům poskytovat i další placené služby uvedené v příloze č. 6, která je součástí této vyhlášky.

§ 74

Rozsah poskytované péče v ústavech

Při týdenním, denním a přechodným pobytu v ústavech se poskytuje v potřebném rozsahu péče tak jako ve stejném typu ústavu s celoročním pobytem s tím, že se při denním pobytu neposkytuje bydlení a při týdenním pobytu se neposkytuje bydlení ve dnech pracovního klidu. Přechodný pobyt v ústavu se poskytuje, jestliže občan, který jinak o umístěvaného občana pečuje, nemůže tuto péči z vážných důvodů poskytovat; doba přechodného pobytu v ústavu činí nejvýše tři měsíce, pokud delší pobyt neodůvodňují zvlášť závažné důvody.

§ 75

Podmínky pro přijetí do ústavu

(1) Do ústavů se přijímají občané, kteří potřebují vzhledem ke svým sociálním poměrům a zdravotnímu stavu ústavní sociální péči. Zdravotní postižení podmínující a vylučující přijetí do ústavu jsou uvedena v příloze č. 7, která je součástí této vyhlášky.

(2) Občané, kteří jsou zletilí a nebyli zbaveni způsobilosti k právním úkonům, mohou být přijímáni do ústavů jen s jejich písemným souhlasem, občané nezletilí a občané zbavení způsobilosti k právním úkonům s písemným souhlasem jejich zákonného zástupce, pokud u nezletilých nejde o nařízení ústavní výchovy.

§ 76

Řízení o přijetí do ústavu

(1) Občané jsou přijímáni do ústavu na podkladě žádosti. Žádost podávají občané (dále jen „žadatel“), kteří potřebují ústavní sociální péči, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak,¹³⁾ jde-li o nezletilé nebo občany zbavené způsobilosti k právním úkonům, jejich zákonný zástupce. Řízení o přijetí může být zahájeno též z podnětu obce, zdravotnického zařízení, občanského sdružení, církve nebo charitativní organizace. V případech, kdy soud nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu dítěte, nebo okresní úřad předběžně rozhodl o jeho okamžitém umístění do ústavu, dítě se přijme do ústavu na základě požadavku orgánu péče o děti příslušného okresního úřadu.

(2) Okresní úřad příslušný podle trvalého pobytu žadatele prošetří sociální a majetkové poměry a vyžádá dokumentaci o zdravotním stavu žadatele od příslušných orgánů státní zdravotní správy. Pokud nespravuje ústav vhodný pro žadatele, zašle neodkladně žádost jinému okresnímu úřadu nebo obci nebo vedoucímu ústavu, který je příslušný k rozhodnutí o přijetí.¹⁴⁾

(3) Pokud žadatel splňuje podmínky pro přijetí do ústavu a ve vhodném ústavu je volné místo, obec nebo okresní úřad, který tento ústav spravuje, rozhodne o přijetí žadatele; není-li ve vhodném ústavu volné místo, rozhodne o zařazení žádosti do pořadníku čekatelů.

(4) Obec nebo okresní úřad sestavuje pořadník čekatelů na umístění v ústavu podle naléhavosti umístění pro každý druh ústavu zvlášť. Při stanovení naléhavosti pořadí na umístění mají přednost

a) při přijímání do ústavu pro mládež nezletilí, u nichž soud nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu, nebo u nichž o okamžitém umístění do ústavu vydal předběžné rozhodnutí okresní úřad, a do ústavu pro mentálně postiženou mládež nezletilí, kteří nepříznivě ovlivňují vývoj

¹²⁾ § 129 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

¹³⁾ § 157 odst. 2 vyhlášky č. 149/1988 Sb.

¹⁴⁾ § 51 zákona České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČSR v sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 144/1991 Sb.

sourozenců a kterým není možno poskytnout potřebnou pomoc v rodině,

- b) při přijímání do ústavů pro dospělé občany osamělí žadatelé a žadatelé-příjemci pečovatelské služby, kteří vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nebo věku potřebují komplexní péči.

(5) Před rozhodnutím o přijetí žadatele zařazeného do pořadníku obec nebo okresní úřad přešetří, zda se nezměnily okolnosti rozhodné pro přijetí do ústavu.

(6) V rozhodnutí o přijetí do ústavu určí obec nebo okresní úřad formu pobytu. Jestliže žadatel ve stanovené lhůtě bez vážného důvodu nenastoupí, bude zařazen do pořadníku čekatelů.

§ 77

Nástup do ústavu

Přijaté žadatele vyzve k nástupu ústav. Nástup do ústavu oznámí žadateli nebo zákonnému zástupci alespoň týden předem; zároveň mu oznámí, které doklady musí při nástupu v ústavu předložit a které věci si může do ústavu vzít.

§ 78

Pobyt obyvatel (svěřenců) mimo ústav

(1) Obyvatel může pobývat mimo ústav po předchozím oznámení vedoucímu ústavu. Jde-li o obyvatele zbaveného způsobilosti k právním úkonům, je třeba k pobytu mimo ústav přivolání jeho opatrovníka.

(2) Rodiče, popřípadě zákonní zástupci svěřenců ústavů pro mládež jsou oprávněni převzít svěřence do své péče kdykoliv po předchozím oznámení vedoucímu ústavu. U svěřenců umístěných na základě rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nebo u svěřenců, o jejichž okamžitém umístění v ústavu předběžně rozhodl okresní úřad, lze povolit pobyt mimo ústav jen po předchozím souhlasu orgánu péče o děti okresního úřadu příslušného podle místa trvalého pobytu rodičů nebo občanů, u nichž se svěřenec zdržuje během přechodného pobytu mimo ústav.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se vztahují též na denní a týdenní pobyty.

§ 79

Přemístění obyvatel (svěřenců)

Obyvatel (svěřenec) ústavu může být přemístěn do jiného ústavu jen se svým souhlasem nebo souhlasem zákonného zástupce, pokud tomu nebrání zdravotní důvody.

§ 80

Ukončení pobytu v ústavu

(1) Pobyt v ústavu končí na základě písemného oznámení obyvatele nebo jeho zákonného zástupce, rozhodnutí obce, okresního úřadu nebo vedoucího ústavu příslušného k takovému rozhodnutí¹⁴⁾ o přemístění do jiného ústavu nebo o propuštění obyvatele (svěřence) z ústavu nebo úmrtím obyvatele (svěřence). U svěřenců s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou může být pobyt ukončen jen na základě rozhodnutí soudu nebo po dosažení zletilosti, nebyla-li ústavní nebo ochranná výchova prodloužena.

(2) Obyvatel (svěřenec) ústavu může být propuštěn, jestliže i po opětovném napomenutí hrubě porušuje ústavní pořádek nebo jestliže další poskytování ústavní péče není účelné nebo potřebné. Pobyt obyvatele (svěřence) není možno v těchto případech ukončit, jestliže o něho není jinak řádně postaráno a je plně odkázan na pomoc společnosti.

(3) Postup při úmrtí obyvatele (svěřence) ústavu upravují zvláštní předpisy.¹⁵⁾ Pohřeb zemřelého obyvatele (svěřence) ústavu zabezpečí ústav, pokud ho nezabezpečí nejbližší příbuzní nebo někdo jiný.

(4) Majetek zemřelého sepíše neodkladně vedoucí ústavu nebo jím pověřený pracovník za účasti dvou svědků a převezme do úschovy ústavu. Ústav podá státnímu notářství oznámení o úmrtí za účelem zahájení dědického řízení. Uschovaný majetek zemřelého obyvatele (svěřence) lze vydat jen na základě souhlasu státního notářství.

§ 81

Úschova cenných věcí v ústavu

(1) Ústav převezme do úschovy cenné věci, vkladní knížky a peněžní hotovosti (dále jen „cenné věci“) obyvatele (svěřence) ústavu, který o jejich převzetí požádá při nástupu do ústavu nebo během pobytu v něm; o převzetí cenných věcí vydá ústav potvrzení.

(2) Cenné věci obyvatele (svěřence), který nemá způsobilost k právním úkonům, převezme ústav do úschovy na žádost jeho zákonného zástupce. Hrozí-li nebezpečí poškození, zničení nebo ztráty cenných věcí obyvatele (svěřenců), převezme je ústav do úschovy z vlastního podnětu a vyrozumí neodkladně zákonného zástupce obyvatele (svěřence).

(3) Cenné věci převzaté do úschovy se řádně označí tak, aby byla vyloučena jejich záměna, a vede se jejich evidence.

¹⁵⁾ Vyhláška ministerstva zdravotnictví ČSR č. 19/1988 Sb., o postupu při úmrtí a pohřebnictví.

§ 82

Stravování v ústavech

Stravování v ústavech se poskytuje v souladu se zásadami správné výživy, s ohledem na věk a zdravotní stav obyvatel (svěřenců) podle stanovených stravovacích jednotek.¹⁶⁾

§ 83

Poskytování osobního vybavení, drobných předmětů osobní potřeby a některých služeb

(1) Osobní vybavení (prádlo, šatstvo, obuv) a drobné předměty osobní potřeby ústav poskytuje při celoročním a týdenním pobytu obyvatelům, kteří nemají dostatečné vlastní prostředky na jejich nákup, s přihlédnutím k potřebám obyvatele, jeho zdravotnímu stavu. Obdobně se postupuje při poskytování některých služeb (holení, stříhání vlasů, pedikúra).

(2) V ústavech pro mládež s celoročním pobytem se poskytuje osobní vybavení (prádlo, šatstvo, obuv) a drobné předměty osobní potřeby s přihlédnutím k potřebám svěřence.

(3) Osobní vybavení, drobné předměty osobní potřeby a některé služby se neposkytují obyvatelům (svěřencům) při denním nebo při přechodném pobytu v ústavech, svěřencům v ústavech pro mládež s týdenním pobytem a v domovech-penziónech pro důchodce.

(4) O rozsahu poskytování osobního vybavení, drobných předmětů osobní potřeby a některých služeb jednotlivým obyvatelům (svěřencům) rozhoduje vedoucí ústavu.

(5) Veškerá údržba a opravy osobního vybavení poskytovaného ústavem i vlastního osobního vybavení obyvatel (svěřenců) se hradí z prostředků ústavu, s výjimkou domovů- penziónů pro důchodce.

(6) Vybavení hygienických zařízení zajišťuje vždy ústav s výjimkou zařízení, která jsou součástí obytných jednotek v domovech-penziónech pro důchodce.

(7) Vzorové seznamy osobního vybavení, drobných předmětů osobní potřeby, lůžkovin a jiného textilu schvaluje obec nebo okresní úřad, který ústav spravuje, popřípadě ministerstvo u přímo řízených ústavů.

§ 84

Kulturně-zájmová činnost

Ústavy zajišťují kulturně-zájmovou činnost obyvatel (svěřenců) v zájmu rozvoje jejich schopností, estetického cítění a zapojení do společenského života.

§ 85

Pomocné hospodářství a ústavní výroba

K rozvíjení dobrovolné pracovní činnosti obyvatel (svěřenců) ústavu lze zřídit pomocné hospodářství ústavu a ústavní výrobu.

§ 86

Pracovní a výchovně-pracovní činnost

(1) V ústavech pro mládež se svěřenci mohou účastnit výchovně pracovní činnosti do skončení povinné školní docházky. Za práci vykonanou v rámci výchovně-pracovní činnosti svěřencům nepřísluší peněžní odměna.

(2) Pracovní činnost mohou vykonávat obyvatelé (svěřenci) ústavů v souladu s pracovněprávními předpisy.¹⁷⁾

(3) Pracovní a výchovně-pracovní činnost lze vykonávat při provozu ústavu, v jeho pomocném hospodářství nebo ústavní výrobě.

(4) Vhodnost a rozsah výchovně-pracovní a pracovní činnosti posuzuje lékař.

§ 87

Kulturní fond

(1) Kulturní fond určený ke zvýšení kulturní úrovně života v ústavu zřizuje nebo ruší v jednotlivých ústavech obec nebo okresní úřad, který ústav spravuje, po projednání s vedoucím ústavu a výborem obyvatel, je-li v ústavu zřízen. Fond spravuje výbor obyvatel, který používá jeho prostředků v dohodě s vedoucím ústavu. Není-li v ústavu výbor obyvatel, rozhoduje o použití prostředků fondu vedoucí ústavu v rozsahu pověření okresním úřadem nebo obcí; u ústavů přímo řízených ministerstvem vedoucí ústavu.

(2) Do kulturního fondu plyne:

- a) 50 % čistého výnosu pomocného hospodářství a ústavní výroby,

¹⁶⁾ Vyhláška ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí ČR č. 271/1990 Sb., o stravování v zařízeních sociální péče, ve znění vyhlášky č. 329/1990 Sb.

¹⁷⁾ § 11 zákoníku práce.

§ 1 nařízení vlády ČSSR č. 223/1988 Sb., kterým se provádí zákoník práce.

- b) úhrada získaná za činnost vykonávanou v rámci výchovně–pracovní činnosti,
- c) čistý výnos z kulturních akcí pořádaných obyvateli (svěřenci) ústavu,
- d) dobrovolné příspěvky od obyvatel (svěřenců) ústavu, jiných osob a organizací.

(3) Prostředky kulturního fondu se používají k úhradě nákladů na kulturní péči o obyvatele (svěřence) ústavu, pokud tyto náklady nelze uhradit z rozpočtových prostředků ústavu. Z prostředků kulturního fondu mohou být nakoupeny předměty neinvestiční povahy, které slouží k rozvoji pomocného hospodářství a ústavní výroby a předměty investiční povahy, pokud slouží kulturní péči o obyvatele (svěřence) ústavu nebo jejich tělovýchovné a sportovní činnosti.

§ 88

Výbor obyvatel

Obyvatelé ústavů se mohou podílet na uspořádání života v ústavu svými zástupci zvolenými do výboru obyvatel.

Díl druhý

Ostatní účelová zařízení sociální péče

Manželské a předmanželské poradny

§ 89

(1) Manželské a předmanželské poradny plní úkoly uvedené v § 9 a 10.

(2) Manželské a předmanželské poradny pomáhají utvářet příznivé rodinné, manželské, partnerské a mezilidské vztahy a odstraňovat jejich narušování.

(3) Okresní úřady mohou zřizovat detašovaná pracoviště manželských a předmanželských poraden.

(4) Ministerstvo může v dohodě s příslušnými okresními úřady nebo obcemi pověřit některé manželské a předmanželské poradny poskytováním metodické pomoci ostatním poradnám a spolupůsobením při organizování náhradní rodinné péče.

§ 90

Pracovníci manželských a předmanželských poraden jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděli při výkonu své činnosti, s výjimkou případů, sdělují-li údaje o skutečnostech se souhlasem osob, jichž se týkají, popřípadě se souhlasem zákonného zástupce osoby zbavené způsobilosti

k právním úkonům, nebo byla-li jim uložena zvláštním předpisem oznamovací povinnost.

§ 91

Manželské a předmanželské poradny spolupracují při plnění svých úkolů zejména s obcemi, úřady práce, zdravotnickými a školskými zařízeními, soudy a vědeckými a výzkumnými ústavy a zařízeními, s odbornými sdruženími, se sdělovacími prostředky a dalšími státními i nestátními, církevními i charitativními organizacemi a sdruženími.

Domovy pro matky s dětmi

§ 92

Domovy pro matky s dětmi poskytují osamělým matkám s malými dětmi a výjimečně též osamělým těhotným ženám, které se ocitly v obtížné situaci, ubytování, výchovnou a poradenskou péči, popřípadě jiné sociální služby, zejména pomoc při zprostředkování zaměstnání, při umístění dětí v předškolních zařízeních a při řešení jejich bytových potřeb v součinnosti s příslušnými státními orgány.

§ 93

(1) Při rozhodování o přijetí do domova pro matky s dětmi rozhodne obec nebo okresní úřad též o výši úhrady za ubytování a základní péči poskytovanou matce a dítěti, popřípadě těhotné ženě.¹⁸⁾ Přitom přihledne též k jejich sociálně ekonomické situaci.

(2) O ukončení pobytu v domově pro matky s dětmi rozhodne obec nebo okresní úřad, který jej spravuje, zejména získa-li matka byt nebo opakovaně porušuje zásady občanského soužití. Podle okolnosti případu dá podnět příslušnému okresnímu úřadu k zabezpečení další péče o její dítě.

Zvláštní zařízení pro výkon pěstounské péče

§ 94

(1) Zvláštní zařízení pro výkon pěstounské péče (dále jen „zařízení“) se zpravidla zřizuje v samostatném objektu. Obdobně jako v zařízení může být vykonávána pěstounská péče ve vlastním bytě nebo rodinném domku pěstouna.

(2) Zařízení provozované ve více samostatných objektech soustředěných v jednom místě tvoří dětskou vesničku; její součástí jsou i společné objekty a byty dalších pracovníků dětské vesničky.

¹⁸⁾ Výnos ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 23. října 1986 č.j. 411-8625 o úhradě za ubytování a základní péči poskytovanou v domovech pro matky s dětmi (registrován v částce 6/1987 Sb.).

§ 95

(1) Pěstouny vykonávajícími pěstounskou péči v zařízení se mohou stát občané, kteří uzavřeli s obcí nebo okresním úřadem spravujícím zařízení dohodu o právech a povinnostech při výkonu pěstounské péče v zařízení. Výkon pěstounské péče počíná přijetím prvního dítěte do péče na základě rozhodnutí soudu o svěřením dítěte do pěstounské péče nebo o ustanovení tohoto občana opatrovníkem dítěte.

(2) V dohodě o výkonu pěstounské péče v zařízení je třeba uvést způsob zániku práva povinností plynoucích z této dohody, a to buď vzájemnou dohodou, nebo zrušením dohody ze strany obce nebo okresního úřadu, jestliže příslušný orgán rozhodl o výchově dětí jiným způsobem pro neplnění povinností pěstouna, popřípadě zrušením dohody ze strany pěstouna, jestliže se rozhodl vykonávat pěstounskou péči mimo zařízení. V dohodě je dále třeba uvést závazek pěstouna, že po ukončení výkonu pěstounské péče předá obci nebo okresnímu úřadu objekt a jeho vybavení ve stavu odpovídajícímu běžnému opotřebení a objekt opustí, nedojde-li k jiné dohodě.

(3) Při sjednání dohody podle odstavce 2 přihlíží obec, popřípadě okresní úřad k počtu dětí žijících ve společné domácnosti, a to i v případě, že pěstounská péče již zanikla a též k věku pěstounky.

§ 96

(1) K umístění dítěte do zařízení dochází na základě rozhodnutí soudu o svěřením do pěstounské péče nebo o ustavení opatrovníka. V naléhavých případech může být do zařízení umístěno i dítě na základě předběžného opatření příslušného okresního úřadu. Umístění dítěte z jiného okresu je třeba projednat s příslušnou obcí nebo okresním úřadem, který zařízení spravuje, a s pěstounem.

(2) Pěstoun a svěřené děti tvoří rodinnou skupinu. Počet dětí v rodinné skupině určí obec nebo okresní úřad, který zařízení spravuje. Přitom dbají, aby se v jedné rodinné skupině soustředili zejména sourozenci.

(3) Pokud splňují zletilé děti podmínky nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, zůstávají i nadále v zařízení, dohodnou-li se o tom s pěstouny.

§ 97

Při péči o svěřené děti a při vedení domácnosti v rodinných skupinách se čtyřmi a více dětmi nebo při péči o zdravotně postižené děti poskytuje obec nebo okresní úřad pěstounovi trvalou výpomoc. Tuto výpomoc může zajistit i pečovatelskou službou, a to i osobami, jejichž pomoc a ošetření se jinak za pečovatelskou službu nepokládá. To platí obdobně při dočasné neschopnosti pěstouna pečovat o svěřené děti.

§ 98

(1) Obec nebo okresní úřad vybaví objekt zařízení s ohledem na potřeby dětí a rodiny. Přitom spolupracuje s občany, kteří byli vybráni k výkonu pěstounské péče v zařízeních.

(2) Obec nebo okresní úřad nese náklady spojené s opravami a údržbou objektu zařízení a jeho vybavení, jestliže přesahují 100 Kčs v jednotlivém případě. Pokud jde o vybavení zařízení lůžkovinami a jiným textilem, postupuje obec nebo okresní úřad obdobně jako při správě ústavů sociální péče. Při výkonu pěstounské péče za podmínek zařízení ve vlastním bytě (objektu) pěstouna se toto ustanovení týká jen předmětů, jimiž obec nebo okresní úřad byt (objekt) pěstouna vybavil.

(3) Obec nebo okresní úřad hradí jízdné pěstounům a jim svěřeným dětem při jejich cestách k vyřízení důležitých osobních záležitostí dětí v rozsahu a za podmínek jako vlastním pracovníkům.

(4) Okresní úřad může poskytnout pěstounovi v zařízení, který pečuje o čtyři a více svěřených dětí, peněžitý příspěvek na zakoupení motorového vozidla až do výše 60 000 Kčs. Uzavře přitom s pěstounem dohodu o vrácení příspěvku nebo jeho poměrné části v případě, že pěstoun přestane být do pěti let vlastníkem motorového vozidla, popřípadě přestane-li v této době vykonávat pěstounskou péči v zařízení.

§ 99

(1) Příjem rodinné skupiny tvoří příspěvek na děti svěřené do pěstounské péče, přídavky na děti (výchovné), popřípadě sirotčí důchod, dohodnutá výše úhrady poskytované pěstounem na stravu včetně společných poměrných nákladů na domácnost za něho a příslušníky jeho rodiny, úhrada za stravu poskytnutá osobami, které v zařízení přechodně pobývají a úhrada za stravu poskytovaná výdělečně činným dítětem. Na úhradu za stravu dítěte konajícího základní (náhradní) službu v ozbrojených silách nebo civilní službu, které má v zařízení trvalý pobyt, v době jeho pobytu v zařízení pěstounovi přispívá okresní úřad.

(2) Z příjmu rodinné skupiny uspokojuje pěstoun všechny potřeby svěřených dětí a hradí 10 % nákladů spotřeby elektrického proudu, plynu, pevných nebo tekutých paliv, jakož i náklady spojené s opravami a údržbou objektu zařízení a jeho vybavení, pokud v jednotlivém případě nepřesahují 100 Kčs, a náklady za telefonní hovory; 90 % nákladů spotřeby elektrického proudu, plynu, pevných a tekutých paliv a poplatků za telefonní přístroj hradí obec nebo okresní úřad. Obdobně se postupuje i při výkonu pěstounské péče ve vlastním bytě nebo rodinném domku pěstouna,

s výjimkou nákladů spojených s opravami a údržbou rodinného domku.

§ 100

V zařízení přísluší pěstounu spolu s manželem užívání jedné místnosti za úhradu.

§ 101

Stanice pečovatelské služby pro děti

(1) Stanice pečovatelské služby pro děti (dále jen „stanice“) jsou určeny pro soustředěný výkon pečovatelské služby pro děti ve věku od tří let do ukončení povinné školní docházky, o něž rodiče nebo jiné osoby odpovědné za jejich výchovu nemohou po přechodnou dobu pečovat. Ve stanicích se dětem poskytuje ubytování, stravování, zdravotní péče, výchova, pomoc při přípravě na školní vyučování, popřípadě též doprovod do školy nebo školní družiny, kterou děti navštěvují.

(2) Obec nebo okresní úřad, který stanici spravuje, ve svém rozhodnutí o poskytování služeb ve stanici určí i výši úhrady za tyto služby, přičemž přihlíží k sociálně ekonomickým poměrům rodiny. Výše úhrady za poskytnuté úkony pečovatelské služby se stanoví podle přílohy č. 1, která je součástí této vyhlášky.

§ 102

Zařízení pro občany, kteří potřebují zvláštní pomoc

(1) V zařízeních pro občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, působí obce na získání a upevnění základních sociálních, zdravotních, kulturních a společenských návyků a vytváření předpokladů pro společenskou integraci těchto občanů. U dětí a mládeže působí na prohloubení jejich výchovy, rozvoj zájmové činnosti, přípravu na budoucí povolání a na způsob života v rodině a společnosti.

(2) V těchto zařízeních se mohou pořádat sociálně zdravotní kurzy, popřípadě letní rekreační výchovné tábory a další skupinové formy sociálně výchovného působení pro tyto občany.

(3) Výše úhrady v těchto zařízeních se určí s přihlédnutím k sociálně ekonomické situaci občana, který potřebuje zvláštní pomoc.

§ 103

Zřízení pro občany společensky nepřizpůsobené

(1) Občanům společensky nepřizpůsobeným, kteří jsou bez přístřeší, zajišťují obce a okresní úřady ubytování zejména v ubytovnách pro jejich přechodný pobyt.

(2) Pro společensky nepřizpůsobené občany, kteří nejsou schopni vést soběstačný občanský život a jsou osamoceni, mohou být zřizována zařízení asylového typu.

(3) Výše úhrady v těchto zařízeních se stanoví s přihlédnutím k sociálně ekonomické situaci občana společensky nepřizpůsobeného.

§ 104

Kluby důchodců

(1) V klubech důchodců se zajišťuje společenská, kulturní a jiná zájmová činnost pro staré občany a těžce zdravotně postižené občany a poskytují se jim některé služby.

(2) Obce, okresní úřady, organizace a občané mohou na výstavbu klubů důchodců sdružovat finanční prostředky.

(3) Obce a okresní úřady mohou ze svých prostředků přispívat na činnost klubu důchodců.

(4) Odměňování předsedů správ klubů důchodců, popřípadě jiných občanů za práce spojené s vytápěním, úklidem nebo za jiné práce souvisící s provozem klubů důchodců se zabezpečuje v rámci rozpočtových prostředků na ostatní osobní výdaje.

§ 105

Samostatné jídelny s vlastní kuchyní pro důchodce

(1) Samostatné jídelny s vlastní kuchyní pro důchodce poskytují stravování důchodcům, kterým nelze zabezpečit stravování jinak.

(2) Obec nebo okresní úřad může určit v nezbytných případech další okruh strávníků odkázaných na stravování v zařízení uvedeném v odstavci 1.

§ 106

Zařízení pečovatelské služby pro staré občany a těžce zdravotně postižené občany

(1) Zařízení pečovatelské služby pro denní pobyt starých občanů zřízená v rámci pečovatelské služby (domovinky) jsou určena pro staré a těžce zdravotně postižené občany, kteří potřebují pomoc pečovatelské služby. Do těchto zařízení se přijímají občané s částečně omezenými fyzickými nebo psychickými schopnostmi, kteří však nebudou narušovat společné soužití v něm. Po přijetí občana do zařízení pro denní pobyt starých občanů se pečovatelská služba v jeho domácnosti poskytuje jen výjimečně a to osamělým osobám. V zařízeních pro denní pobyt starých občanů se poskytuje v pracovních dnech v pracovní době stravování a péče. Přijatým občanům se vytvářejí podmínky pro jejich zájmové činnosti.

(2) Ve středisku osobní hygieny se příjemcům pečovatelské služby poskytuje hygienická péče.

(3) Prádelny pečovatelské služby jsou určeny k praní prádla příjemců pečovatelské služby.

§ 107

Činnost a provoz účelových zařízení sociální péče uvedených v § 89 až 106 se uskutečňuje podle provozních řádů vydaných obcemi nebo okresními úřady.

ČÁST PÁTÁ POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ORGANIZACEMI A OBČANY

§ 108

(1) Organizacím a občanům poskytujícím sociální služby poskytne okresní úřad, popřípadě obec v předem dohodnutém rozsahu příspěvek na sociální služby srovnatelné s výchovnou a poradenskou péčí, ústavní sociální péčí, péčí v ostatních zařízeních sociální péče, pečovatelskou službou, stravováním a kulturní a rekreační péčí¹⁹⁾ poskytovanou příslušným okresním úřadem nebo obcí v rozsahu vymezeném předpisy o sociálním zabezpečení.

(2) O poskytování sociálních služeb organizací nebo občanem a o příspěvku na úhradu nákladů na tyto služby uzavře okresní úřad nebo obec s organizací nebo občanem písemnou dohodu.

(3) Před uzavřením dohody si okresní úřad nebo obec ověří

- a) oprávnění k poskytování služeb podle stanov nebo jiných vnitřních předpisů organizace,
- b) registraci u příslušného orgánu, jde-li o podnikatele,²⁰⁾
- c) odbornou způsobilost osob, které budou sociální služby organizovat nebo poskytovat a jejich občanskou a morální bezúhonnost.

(4) Dohoda obsahuje zejména

- a) druh poskytovaných služeb a jejich rozsah,
- b) místo poskytovaných služeb,
- c) výši příspěvku a způsob jeho poskytování.

§ 109

(1) Výši příspěvku určí okresní úřad nebo obec s přihlédnutím k rozdílu mezi průměrnými neinvestičními výdaji a příjmy u srovnatelného druhu služby sociální péče, kterou zabezpečuje. Jestliže okresní úřad ani obec nezabezpečují srovnatelný druh služby sociální péče, sdělí na vyžádání potřebné údaje podle celostátního průměru nákladů ministerstvo.

(2) Okresní úřad nebo obec může poskytnout příspěvek i na investiční náklady spojené s poskytováním sociální služby.

(3) Příspěvek se poskytuje zálohově a vyúčtuje se okresnímu úřadu nebo obci k 31. prosinci příslušného roku; v případě, že skončí poskytování sociálních služeb v průběhu roku, k datu ukončení činnosti nebo v termínu stanoveném okresním úřadem nebo obcí.

§ 110

Okresní úřad nebo obec mohou uzavřít s organizací nebo občanem poskytujícími sociální služby písemnou dohodu o pronájmu nebo bezplatném užívání objektu zařízení sociální péče včetně pozemku, příslušenství a vybavení. Součástí dohody je ujednání, že organizace nebo občan bude poskytovat sociální služby dosavadním příjemcům sociální péče v zařízení sociální péče nejméně v rozsahu, v jakém se jim doposud poskytovaly, a dále, že v případě ukončení poskytování sociálních služeb organizace nebo občan předá zařízení zpět ve stavu odpovídajícím běžnému opotřebení.

ČÁST ŠESTÁ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 111

Dávky a služby sociální péče poskytují obce, pověřené obecní úřady a okresní úřady v rámci prostředků určených pro tyto účely v rozpočtu, popřípadě z vytvořených vlastních zdrojů.

§ 112

V řízení o poskytnutí zvláštního peněžitého příspěvku nebo věcné dávky podle § 35 vyhlášky č. 152/1988 Sb., které nebylo ke dni účinnosti této vyhlášky pravomocně skončeno, se postupuje podle dosavadních předpisů.

§ 113

Práva a povinnosti podle § 121 vyhlášky č. 152/1988 Sb., které vznikly před dnem účinnosti této vyhlášky, se řídí dosavadními předpisy.

§ 114

Zrušují se

1. Vyhláška ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky č. 152/1988 Sb.,

¹⁹⁾ § 73 odst. 6 písm. c), f) až j) zákona o sociálním zabezpečení.

²⁰⁾ Zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů.

kteřou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění vyhlášek č. 141/1990 Sb., č. 267/1990 Sb., č. 317/1990 Sb. a č. 352/1990 Sb.,

2. s působností pro Českou republiku § 107 a 108

vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

§ 115

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

ing. Horálek CSc. v. r.

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

Úhrada za úkony pečovatelské služby Odměny dobrovolným pracovníkům pečovatelské služby

- a) Úhrada za úkony v rodinách s dětmi
b) Úhrada za úkony pro těžce zdravotně postižené občany a staré občany

- c) Odměny dobrovolným pracovníkům pečovatelské služby

Maximální částka
denně v Kčs

	a)	b)	c)			
Úkony, kterými jsou zabezpečovány nezbytné životní potřeby:						
1. běžné úkony osobní hygieny	–	–	5	12. praní drobného osobního prádla, jeho žehlení a drobné úpravy	5	5 5
2. celková koupel včetně umytí vlasů v domácnosti příjemce	–	–	10	13. výchovná práce s dětmi	15	neposkytuje se 15
3. celková koupel včetně umytí vlasů ve středisku osobní hygieny	–	–	8	14. dohled nad těžce postiženým dítětem	5/hod.	neposkytuje se 5/hod.
4. donáška nebo dovoz oběda nebo jiného teplého jídla	–	–	3	15. ošetření nohou (pedikúra)	neposkytuje se	5 5
5. donáška uhlí, dřeva, vynesení popela za každých 15 kg	–	–	3	16. obtížnost výkonu pečovatelské služby (byt ve třetím poschodí a výše bez výtahu, těžce dostupný terén, nevybavený byt, WC a voda mimo byt, obtížně zvládnutelný opatrovaný občan, praní velmi znečištěného prádla a jiné okolnosti ztěžující výkon pečovatelské služby)	–	– 3
6. jednoduché ošetřovatelské úkony	–	–	5	17. průvodcovská služba pro nevidomé na lékařské vyšetření a vyřizování úředních záležitostí	3	3 3
7. nákupy a nutné pochůzky	–	–	5			
8. donáška vody, topení v kamnech, čištění kamen	–	–	5			
Další úkony:						
9. práce spojené s udržováním domácnosti	10	10	10			
10. příprava a uvaření oběda nebo večeře	8	8	8			
11. doprovod na vyšetření, doprovod dětí do mateřské školy	5	5	5			

18. tlumočnická služba pro neslyšící při návštěvě lékaře a při vyřizování úředních záležitostí	nepo- skytuje se	25/hod.	25/hod.	osobní hygieny nebo v prádelně pečovatelské služby – úhrada i odměna dobrovolných pracovníků pečovatelské služby za 1 kg suchého prádla včetně jeho vyžehlení	5	5	5
19. noční služba od 22 hod. do 6 hod.							
a) pohotovost s možností spánku	10	10	10	b) velký úklid po malířích nebo jiných řemeslnících apod.	15/hod.	15/hod.	15/hod.
b) služba spojená s prováděním ošetrovatelských úkonů	20	20	20				
20. mimořádné úkony				21. zvýšení maximální denní částky			
a) praní velkého prádla, prádla značně znečištěného ve středisku				a) za službu vykonávanou v den pracovního klidu	-	-	o 50 %
				b) za výkon služby u bacilonosiče	-	-	o 15 %

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

Zdravotní postižení odůvodňující poskytování mimořádných výhod

1. Mimořádné výhody I. stupně (průkaz TP) se přiznávají zejména v těchto případech postižení:

- a) anatomická ztráta jedné dolní končetiny od kloubu Lisfrankova (art. metatarso-tarsální) výše,
- b) podstatné funkční omezení jedné dolní končetiny (např. na podkladě těžké parézy),
- c) zkrácení jedné dolní končetiny přesahující 5 cm,
- d) paklob kosti kolenní,
- e) ztuhlost kolenního nebo kyčelního kloubu,
- f) stav po implantaci endoprotézy kyčelního nebo kolenního kloubu s dobrou nebo mírně porušenou funkcí operované končetiny,
- g) postižení cév dolní končetiny s těžkými trofickými změnami a se závažnou poruchou krevního oběhu, příp. varikózní komplex obou dolních končetin s obdobným postižením,
- h) záchvatová onemocnění spojená se ztrátou vědomí dostavující se alespoň několikrát měsíčně.

2. Mimořádné výhody II. stupně (průkaz ZTP) se přiznávají zejména v těchto případech postižení:

- a) vrozené nebo získané defekty odpovídající stavům po amputaci v obou bércích nebo (u jednostranného postižení) v kloubu kolenním a výše,

- b) (funkční ztráta jedné dolní končetiny, např. na podkladě úplného ochrnutí (plegie) této končetiny,
- c) současné amputační ztráty podstatných částí jedné dolní a horní končetiny,
- d) těžší funkčně významné parézy dvou končetin,
- e) paklob stehenní kosti,
- f) stav po implantaci endoprotézy kyčelního nebo kolenního kloubu s výrazně porušenou funkcí operované končetiny,
- g) stavy po úrazech nebo nemocech páteře s následnými těžkými poruchami hybnosti,
- h) těžké obliterace tepen dolních končetin s výrazným funkčním a trofickým postižením,
- ch) těžké kyfoskoliózy spojené s kardiopulmonální nedostatečností,
- i) vady a nemoci srdce s prokázanou chronickou oběhovou nedostatečností trvající i při kardioto-nické léčbě,
- j) objektivně prokázaná dechová nedostatečnost těžkého stupně,
- k) pokročilá stádia Bechtěrevovy nemoci (počínaje IV. stadiem),
- l) úplná nebo praktická hluchota,

- m) chronické vady a nemoci interního charakteru trvale značně ztěžující pohybovou schopnost.
- e) úplná nebo praktická hluchota u dětí do skončení docházky do základní školy.

3. Mimořádné výhody III. stupně (průkaz ZTP/P) se přiznávají zejména v těchto případech postižení:

- anatomická nebo funkční ztráta dvou končetin,
- současné ztuhnutí páteře i velkých kloubů v konečném stadiu Bechtěrevovy nemoci,
- závažné mentální postižení stupně imbecility nebo idiocie,
- úplná nebo praktická slepota obou očí,

4. U nemocí a vad neuvedených v této příloze, pokud podstatně omezují pohybovou nebo orientační schopnost, se funkční postižení porovnává s indikacemi uvedenými v bodech 1 až 3. U závažných onemocnění omezujících pohybovou schopnost občanů mohou být výjimečně přiznány mimořádné výhody III. stupně, jestliže je objektivně prokázána trvalá nutnost cestování s průvodcem.

Příloha č. 3 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

Mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany

1. Mimořádné výhody I. stupně (průkaz TP):

- nárok na vyhrazené místo k sedění ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob kromě autobusů a vlaků, v nichž je místo k sedění vázáno na zakoupení místenky,
- nárok na přednost při osobním projednávání jejich záležitostí, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních.

2. Mimořádné výhody II. stupně (průkaz ZTP):

- výhody uvedené v bodu 1,
- nárok na bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné doprav osob (tramvaji, trolejbusy, autobusy, metrem),
- sleva 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobní-

ho vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a 62 % sleva v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dálkové dopravy.

3. Mimořádné výhody III. stupně (průkaz ZTP/P):

- výhody uvedené v bodech 1 a 2,
- nárok na bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v místní a dálkové přepravě,
- u nevidomých nárok na bezplatnou přepravu vodícího psa, pokud je nedoprovází průvodce.

4. Dále může být držitelům průkazu ZTP a ZTP/P poskytnuta sleva poloviny vstupného na divadelní a filmová představení, koncerty a jiné kulturní a sportovní podniky. Při poskytování slevy držitelům průkazu ZTP/P se poskytne sleva poloviny vstupného i jejich průvodci.

Příloha č. 4 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro těžce zdravotně postižené občany

Název pomůcky	Výše příspěvku	
I. Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro tělesně postižené občany		
1. Polohovací zařízení do postele	100 %	z ceny
2. Obracecí postel	50 %	
3. Vodní zvedák do vany	50 %	
4. Sedačka do vany	50 %	
5. Přenosný WC	100 %	
6. Psací stroj se speciální klávesnicí	50 %	
7. Motorový vozík pro invalidy	50 %	
8. Židle na elektrický pohon	50 %	
9. Přenosná rampa (pro vozíčkáře)	100 %	
10. Zvedací zařízení vozíku na střechu automobilu	100 %	
11. Zařízení pro přesun vozíčkáře do automobilu	100 %	
12. Individuální úpravy automobilu	100 %	
13. Glukometr	90 až 100 %	
14. Bicykl DUPLEX	50 %	
15. Šikmá schodišťová plošina	100 %	
II. Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro sluchově postižené občany		
1. Víceúčelová pomůcka	100 %	
2. Indukční bytová smyčka včetně instalace, popřípadě zesilovač	50 %	
3. Signalizace bytového a domovního zvonku včetně instalace	100 %	
4. Signalizace telefonního zvonku	100 %	
5. Světelný nebo vibrační budík	50 %	
6. Telefon s tranzistorovým zesilovačem	50 %	
7. Psací telefon	50 %	
8. Videorekordér	25 %	nejvýše 5000 Kčs
9. Televizor s teletextem	25 %	nejvýše 5000 Kčs
10. Dekodér skrytých televizních titulků	50 %	
III. Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro zrakově postižené		
1. Kancelářský psací stroj	50 %	
2. Pichtův psací stroj	100 %	
3. Magnetofon	100 %	
4. Televizní lupa pro slabozraké	100 %	
5. Kalkulátor s hlasovým výstupem	100 %	
6. Bicykl DUPLEX	50 %	
7. Slepcké náramkové hodinky	50 %	
8. Indikátor světla, barev	50 %	
9. Jednouúčelové počítačové zařízení s hlasovým výstupem	50 %	nejvýše 30 000 Kčs

Příloha č. 5 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

Zdravotní postižení odůvodňující poskytnutí příspěvků na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku, úhradu za užívání bezbariérového bytu nebo garáže, koupi, celkovou opravu a úpravu motorového vozidla

Pro účely přiznání peněžitých příspěvků na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku, úhradu za užívání bezbariérového bytu nebo garáže, koupi, celkovou opravu a úpravu motorového vozidla i pro účely zvýšení příspěvků, se za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí považují:

- a) amputační ztráta dolní končetiny ve stehně,
- b) amputační ztráta obou dolních končetin v bérce,
- c) úplná obrna (plegie) nebo těžké ochrnutí (těžká paresa) dvou končetin,
- d) ankylosa obou kyčelních kloubů nebo podstatné

- omezení hybnosti obou kyčelních kloubů pro těžké kontraktury v jejich okolí,
- e) ankylosa obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení jejich hybnosti pro těžké kontraktury v okolí, v obou případech se značně nepříznivým postavením těchto kloubů,
  - f) výjimečně obdobné těžké funkční poruchy na základě několika postižení pohybového systému,
  - g) chondrodystrofie, pokud tělesná výška postiženého nepřesahuje 120 cm,
  - h) anatomická nebo funkční ztráta končetiny.

Příloha č. 6 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

Úhrady za další služby poskytované v domovech-penziónech pro důchodce

Druh služby	Výše úhrady
I. Stravování	podle vyhlášky č. 271/1990 Sb., ve znění vyhlášky č. 329/1990 Sb.
Za dopravu jídla do zařízení, popřípadě za donášku do obytné jednotky obyvatele (v nutných případech, kdy je omezena pohyblivost obyvatele) se úhrada nepožaduje.	
II. Praní a žehlení	
a) v zařízení sociální péče	ve výši průměrných skutečných nákladů
b) v jiném zařízení	ve výši, kterou toto zařízení požaduje
Za poskytnutí této služby je možné považovat i použití automatické pračky, je-li ve vybavení ústavu, včetně pracích prostředků. Za zprostředkování této služby a za dopravu prádla se úhrada nepožaduje.	
III. Donášková a pochůzková služba, popřípadě doprovod do zdravotnického zařízení	podle vzdálenosti, popřípadě váhy nákupu 1 Kčs až 3 Kčs
IV. Služby	
a) kadeřník	
b) holič	
c) pedikúra	podle platných ceníků
d) úklid	
1. denní (nejméně 2x týdně)	podle velikosti a vybavení obytné jednotky a obtížnosti úklidu 1,50 Kčs až 3 Kčs
2. týdenní (1x týdně)	3 Kčs až 7 Kčs

Zdravotní postižení podmiňující a vylučující přijetí do ústavů

A. Zdravotní postižení podmiňující přijetí do ústavů

1. Zdravotní stav, který odůvodňuje přijetí do ústavů pro tělesně postiženou mládež a tělesně postižené dospělé občany, je dán především poškozením motorických funkcí v kterékoliv jejich složce, které činí postiženého částečně, převážně nebo úplně bezmocným nebo nesoběstačným a kde není těžší postižení v psychické sféře.

Jde zejména o tyto stavy:

- a) závažné vrozené vady ortopedického charakteru vyžadující použití zejména složitých ortopedických pomůcek,
- b) závažné vrozené vady a onemocnění neurologického charakteru s větším deficitem inervace, zejména motorické, v oblasti páteře, končetin a svěračů,
- c) závažné vrozené a trvalé defekty a vady chirurgického charakteru, operační léčbou neovlivnitelné nebo již neovlivnitelné a vyžadující speciální režim ošetřování,
- d) dědičná, systémová, metabolická a endokrinní onemocnění s postižením ústrojí nervového se značně omezenou funkcí, zčásti korigovatelnou ortopedickými pomůckami,
- e) stavy po úrazech nebo zánětech jakékoliv etiologie ortopedického nebo neurologického charakteru s těžší anatomickou a funkční poruchou, léčbou a rehabilitací již podstatněji neovlivnitelnou, včetně imobility,
- f) stavy po neurochirurgických a ortopedických operačních zákrocích, zejména s motorickým deficitem většího rozsahu, značně omezující nebo znemožňující sebeobsluhu, včetně imobilních,
- g) vrozené syndromy postihující několik systémů se značným ztížením sebeobsluhy.

2. Postižení, která odůvodňují přijetí do ústavů pro smyslově postižené dospělé občany, jsou taková postižení funkcí sensorických (především zraku a sluchu), která způsobují značné omezení nebo ztrátu orientace a běžného dorozumívání; tím činí postiženého zpravidla závislým na pomoci jiné osoby při některých nezbytných životních úkonech.

3. Postižení, která odůvodňují přijetí do ústavů pro mentálně postiženou mládež a mentálně postižené dospělé občany, jsou taková, která způsobují omezení nebo ztrátu vzdělatelnosti, popřípadě vychovatel-

nosti a vyžadují pomoc, zejména dohled jiné osoby, při některých hlavních nebo nezbytných životních úkonech.

B. Zdravotní postižení vylučující přijetí do ústavů

4. Do ústavů pro tělesně, smyslově nebo mentálně postižené nelze přijmout takové občany, kteří sice podmínky pro přijetí splňují, avšak v době přijetí vyžaduje jejich zdravotní stav léčení v lůžkovém zařízení.

Jde zejména o tato zdravotní postižení:

- a) infekční a parazitární choroby všech druhů a stadií, při kterých nemocný může být zdrojem onemocnění,
- b) tuberkulóza, s výjimkou stadií P III a M III a dalších stabilizovaných a inaktivních forem; potvrzení vydá odborný lékař příslušného zdravotnického zařízení,
- c) zhoubné novotvary všech typů a lokalizací do tří let od skončení komplexní léčby, anebo v době podání žádosti o přijetí do ústavu byly komplexním vyšetřením zjištěny metastázy,
- d) psychóza a psychické poruchy, při nichž nemocný může ohrozit sebe i druhé, respektive jeho chování znemožňuje soužití s kolektivem,
- e) chronický alkoholismus a jiné závažné toxikomanie, pokud nedošlo k likvidaci návyku, což musí být doloženo potvrzením příslušného odborného lékaře-psychiatra, při respektování lhůt stanovených pokynem hlavního odborníka-psychiatra ministerstva zdravotnictví České republiky,
- f) choroby srdeční a cévní ve stadiu dekompenzace a jejich komplikace vedoucí k výraznému omezení hybnosti.

5. Ve výjimečných případech se ke kritériím uvedeným v bodu 4 nepřihlíží.

6. Do domovů důchodců nelze přijmout občany, jejichž zdravotní stav vyžaduje léčení a trvalé odborné ošetřování v lůžkovém zařízení.

Jde zejména o toto zdravotní postižení:

- a) infekční a parazitární choroby všech druhů a stadií, při kterých nemocný může být zdrojem onemocnění,
- b) tuberkulóza, s výjimkou stadií P III a M III a dalších stabilizovaných a inaktivních forem; potvrzení vydá příslušný odborný lékař zdravotnického zařízení,

- c) pohlavní choroby v akutním stadiu; v chronickém stadiu jen na základě vyjádření odborného lékaře příslušného zdravotnického zařízení, které nesmí být v rozporu s předpisy hygienické služby,
  - d) zhoubné novotvary všech typů a lokalizací, pokud nebylo po komplexní léčbě dosaženo remise, a v době uvažovaného příjmu do domova důchodců byly zjištěny metastázy,
  - e) diabetes mellitus nekompenzovatelný standardní dietou a běžnými perorálními léky nebo inzulinem a při současném výskytu komplikací,
  - f) psychózy a psychické poruchy, při nichž nemocný může ohrozit sebe i druhé, respektive jeho chování znemožňuje klidné soužití v kolektivu,
  - g) chronický alkoholismus a jiné závažné toxikomanie, pokud nedošlo k likvidaci návyku a chování občana znemožňuje klidné soužití v kolektivu. Potvrzení vydá odborný lékař-psychiatrik příslušného zdravotnického zařízení, při respektování lhůt stanovených pokynem hlavního odborníka-psychiatra ministerstva zdravotnictví České republiky,
  - h) imbecilita a idiocie,
  - ch) roztroušená mozkomíšní skleróza, nebylo-li komplexní léčbou dosaženo dlouhodobé remise, nebo nejde-li o stabilizovanou formu; potvrzení vydá přednosta neurologického oddělení příslušného zdravotnického zařízení,
  - i) degenerativní nervové nemoci (amyotrofická laterální skleróza, bulbární paralýza, spinální heredoataxie, progresivní mozková a mozečková atrofie apod.), nebylo-li komplexní léčbou dosaženo dlouhodobé remise nebo nejde-li o stabilizovanou formu. Potvrzení vydá přednosta neurologického oddělení příslušného zdravotnického zařízení,
  - j) choroby srdeční ve stadiu dekompenzace spojené s výrazným omezením hybnosti a sebeobsluhy,
  - k) těžké trofické změny na končetinách cévního původu a ischemické změny na končetinách interní léčbou již neovlivnitelné a v gangrenózním stadiu,
  - l) selhávání dýchacích funkcí jakéhokoliv původu spojené s výrazným omezením hybnosti a sebeobsluhy,
  - m) chronická onemocnění jater ve stadiu dekompenzace,
  - n) chronická onemocnění ledvin ve stadiu selhání,
  - o) chronické fistulující osteomyelitidy jakéhokoliv etiologie,
  - p) ireparabilní stavy po zlomeninách a luxacích, zejména dolních končetin a páteře s těžším omezením hybnosti,
  - r) stavy po amputacích s těžším omezením nebo znemožněním pohybu, při kterých nelze počítat s nošením protézy, respektive soběstačností s pomocí berlí nebo ovládáním vozíku pro invalidy,
  - s) postižení lokomočního aparátu jakéhokoliv původu s těžším anatomickým a funkčním omezením a se značným ztížením sebeobsluhy,
  - t) stavy po poranění nebo operacích mozku, míchy, páteře, s trvalou poruchou hybnosti, která značně omezuje sebeobsluhu,
  - u) postižení smyslových funkcí, zejména zraku a sluchu, která způsobují značné omezení nebo ztrátu orientace nebo běžného dorozumívání.
7. Ve výjimečných případech se ke kritériím uvedeným v bodu 6 nepřihlíží.
8. Bacilonosiče lze přijmout do domova důchodců, jsou-li v něm vytvořeny podmínky požadované hygienickou službou, o čemž musí být pořízen zápis, který se připojí k dokumentaci žadatele pro umístění do domova důchodců.
9. Pro přijetí do domova-penzionů pro důchodce platí stejná kritéria jako pro přijetí do domova důchodců, přičemž nelze do něho přijmout občana, jehož zdravotní stav trvale vyžaduje ošetření a obsluhu jinou osobou.

183

VYHLÁŠKA

ministerstva práce a sociálních věcí České republiky

ze dne 26. dubna 1991

o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity (částečné invalidity)

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky stanoví podle čl. III č. 1 ústavního zákona č. 556/1990 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, podle § 51 odst. 4 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 180/1990 Sb., v dohodě s ministerstvem zdravotnictví České republiky a podle § 144 zákona č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění zákona č. 180/1990 Sb.:

§ 1

Podle této vyhlášky se postupuje při přechodu zaměstnanců a dalších osob účastných nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců, družstevních rolníků a osob samostatně výdělečně činných (dále jen „zaměstnanec“) z pracovní neschopnosti do invalidity nebo částečné invalidity.

§ 2

Zaměstnanec, který je pro nemoc nebo úraz uznán dočasně neschopným k výkonu svého dosavadního zaměstnání (dále jen „zaměstnanec neschopný práce“), může být uznán invalidním nebo částečně invalidním

- a) v řízení na základě jeho žádosti o invalidní nebo částečný invalidní důchod,¹⁾ nebo
- b) v řízení podle § 4 a 5.

§ 3

(1) Požádá-li zaměstnanec neschopný práce o invalidní nebo částečný invalidní důchod dříve než došlo k zahájení řízení podle § 4 a 5 a některý z těchto důchodů mu byl přiznán, zastaví se mu výplata nemocenského ode dne, k němuž byl stanoven počátek výplaty přiznaného důchodu, pokud podpůrčí doba plynoucí podle předpisů o nemocenském pojištění nebo nemo-

cenském zabezpečení²⁾ (dále jen „předpisy o nemocenském pojištění“) neskončila již dříve.

(2) Rozhodnutí o přiznání invalidního nebo částečného invalidního důchodu doručí Česká správa sociálního zabezpečení zaměstnanci, jeho zaměstnavateli, popřípadě jinému plátcí nemocenského, a okresní správě sociálního zabezpečení, jejímž prostřednictvím byla žádost o invalidní (částečný invalidní) důchod předána České správě sociálního zabezpečení.

§ 4

(1) Jestliže zaměstnanec neschopný práce po dobu alespoň šesti měsíců, jemuž náleží nemocenské, nepožádal a invalidní nebo částečný invalidní důchod, anebo sice o některý z těchto důchodů požádal, ale takový důchod mu nebyl přiznán z jiných důvodů než proto, že zaměstnanec není ani invalidní ani částečně invalidní, zahájí na podnět lékařské poradní komise okresní správa sociálního zabezpečení řízení o uznání invalidity nebo částečné invalidity.

(2) Posudková komise okresní správy sociálního zabezpečení posoudí, je-li zaměstnanec neschopný práce invalidní, částečně invalidní nebo není-li ani invalidní, ani částečně invalidní. Na podkladě posudku podle věty první vydá okresní správa sociálního zabezpečení rozhodnutí;³⁾ toto rozhodnutí doručí zaměstnanci neschopnému práce, jeho ošetřujícímu lékaři a lékařské poradní komisi, která dala podnět k posouzení jeho zdravotního stavu, a jeho zaměstnavateli, popřípadě jinému plátcí nemocenského.

§ 5

(1) Podá-li zaměstnanec neschopný práce odvolání proti rozhodnutí podle § 4 odst. 2, orgán, který o odvolání rozhodl, doručí své rozhodnutí zaměstnanci ne-

¹⁾ § 29 a 37 zákona o sociálním zabezpečení.

²⁾ § 15 odst. 3 a 4 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců.

§ 8 odst. 2 a 3 zákona č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte.

³⁾ § 8 písm. a) č. 9 zákona České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČSR v sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 144/1991 Sb.

schopnému práce, jeho ošetřujícím lékaři a lékařské poradní komisi, která dala podnět k posouzení jeho zdravotního stavu, a jeho zaměstnavateli, popřípadě jinému plátcovi nemocenského.

(2) Odvolání proti rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení, kterým se zaměstnanec neschopný práce domáhá jiného supně invalidity, nemá odkladný účinek pro rozhodování o další výplatě nemocenského.

§ 6

Rozhodnutí podle § 4 odst. 2 a § 5 odst. 1, kterými byla zjištěna invalidita nebo částečná invalidita zaměstnance neschopného práce, jsou podkladem pro rozhodování o další výplatě nemocenského a pro rozhodování o přiznání invalidního nebo částečného invalidního důchodu.

§ 7

(1) Na základě rozhodnutí podle § 4 odst. 2 o invaliditě zaměstnance neschopného práce zastaví zaměstnavatel, popřípadě jiný plátec nemocenského, výplatu nemocenského po uplynutí jednoho měsíce ode dne, kdy mu bylo toto rozhodnutí doručeno.

(2) Na základě rozhodnutí podle § 4 odst. 2 o částečné invaliditě zaměstnance neschopného práce zastaví zaměstnavatel, popřípadě jiný plátec nemocenského, výplatu nemocenského dnem skončení jeho pracovní neschopnosti, nejpozději však po uplynutí jednoho měsíce ode dne, kdy mu bylo toto rozhodnutí doručeno.

(3) Nevyhoví-li orgán, který o odvolání rozhoduje, odvolání, které má odkladný účinek, zastaví zaměst-

navatel, popřípadě jiný plátec nemocenského, výplatu nemocenského ode dne následujícího po dni, kdy rozhodnutí o odvolání nabylo právní moci, ne však dříve než uplynula doba uvedená v odstavci 1, popřípadě odstavci 2, pokud pracovní neschopnost trvá.

(4) Jestliže by podpůrní doba plynoucí podle předpisů o nemocenském pojištění²⁾ skončila dříve, než doba uvedená v předchozích odstavcích, zastaví zaměstnavatel, popřípadě jiný plátec nemocenského, výplatu nemocenského ode dne následujícího po skončení podpůrní doby.

§ 8

V řízení o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity (částečné invalidity) z podnětu lékařské poradní komise, které nebylo skončeno ke dni účinnosti této vyhlášky, se postupuje podle této vyhlášky.

§ 9

Zrušují se s působností pro Českou republiku

1. vyhláška ministerstva zdravotnictví, Ústřední rady odborů a Státního úřadu sociálního zabezpečení č. 76/1957 Ú. l., o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity ((částečné invalidity), ve znění vyhlášky č. 268/1990 Sb.,
2. § 158 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

§ 10

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

ing. Horálek CSc. v. r.

OPATŘENÍ
FEDERÁLNÍCH ORGÁNŮ A ORGÁNŮ REPUBLIK

Federální ministerstvo financí

vydalo podle § 6, 18 a § 19 odst. 1 zákona č. 73/1952 Sb., o dani z obratu, ve znění zákona č. 107/1990 Sb., **opatření č. j. XIII/1 - 12 250/91** ze dne 26. dubna 1991, kterým stanovilo **III. změny a doplňky Sazebníku daně z obratu platného od 1. ledna 1991.**

Opatření nabývá účinnosti dnem 2. května 1991 a bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji a v Cenovém, věstníku.

Do opatření lze nahlédnout na federálním ministerstvu financí, ministerstvu financí České republiky, ministerstvu financí Slovenské republiky a na všech finančních a daňových ředitelstvích a finančních a daňových úřadech.

Vydavatel: Federální ministerstvo vnitra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční zálohované předplatné činí 480,- Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011- Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohlédací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 531014, 530026, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamacce je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání. - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Svatoslavova 7, 140 83 Praha 4 - Nusle, telefon 43 36 15, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 2, Bruselská 2, telefon (02) 25 84 93 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách Knihy: Olomouc, nám. Míru 5 - Ostrava, Dimitrova 14 - Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilóny a ve vybrané síti prodejen PNS.